

Threads Crossing the Warp

MODUL 7

MODA

Muzeul ASTRA – Elena Găvan

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Partners

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

..... MODA

Moda este un lucru propriu, semnificativ și caracteristic OMULUI este „ACTUL de a NE ÎMBRĂCA și ÎMPODOBI”*

MODA este o adevărată forță a omului, aflată într-o continuă schimbare.

MODA ne afectează viața de zi cu zi ... Cum? ...

Cea dintâi a fost haina care a acoperit corpul uman; apoi ea a devenit un obiect de podoabă care a sedus omul și la final s-a trasformat în MODA care azi ne influențează, domină și caracterizează atât pe plan social și cât și personal.

* CARAGEA 1999, 9

Ce este moda? Terminologie

VEȘMÂNTUL este un nume generic folosit pentru un obiect de îmbrăcăminte.

În toate limbile întâlnim termeni ușor diferiți dar cu definiții similare ale unor cuvinte care definesc în același timp o bucată de pânză simplă sau adaptată unui anume scop, o piesă de îmbrăcăminte, o haină de purtat sau acoperit, o haină distinctivă pentru o anume profesie sau cult, cârpe sau zdrențe, confecții în general.

ÎMBRĂCĂMINTEA
este totalitatea obiectelor
care îmbracă corpul omenesc
(exceptând încălțăminte)
adică veșminte, haine, straie.

Ce este moda? Terminologie

Termenul de **COSTUM**

- reprezintă de la caz la caz un ansamblu de piese vestimentare, precum sacou și fustă/ pantaloni;
- un tip de îmbrăcăminte predominantă într-o anumită perioadă, țară, regiune sau grup social sau
- o ținută purtată pentru a reda imaginea caracteristică unei anumite ocazii, sărbători, perioade istorice, persoane sau locuri.

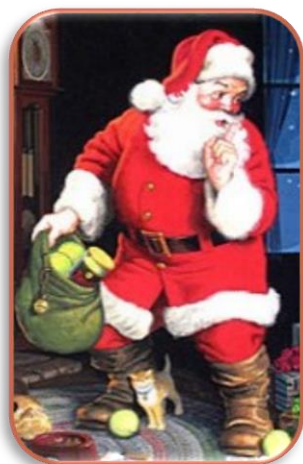
Oameni în costum tipic arăbesc

Femei în costum tradițional japonez

Costum de ski

Moș Crăciun

Costum de ninja

Costume de Halloween

Ce este moda? Terminologie

VESTIMENTAȚIA

s-a dezvoltat mult de-a lungul timpului datorită apariției și utilizării diverselor tipuri de materiale textile, a dezvoltării paletelor de culori și a decorațiilor, dar mai ales a diferențierii formelor care nu este altceva decât rezultatul suprapunerii și dispunerii materialului textil în diferite moduri de prindere.

Astăzi Vestimentația este un domeniu de creație.

Ce este moda?

Cum/ Unde/ Când/ De ce sau Ce a determinat nevoia umană de îmbrăcăminte?

... cu certitudine primele forme de îmbrăcăminte s-au constituit din frunze, rafie, piele, blană și alte materiale găsite în natură și fixate pe corp în modul cel mai simplu de învelire sau înfășurare

... piesele de îmbrăcăminte s-au dezvoltat o dată cu apariția și perfecționarea uneltelor și tehnicilor de împletit, cusut și țesut

1.

2.

3.

1. Șorț din piele, Africa centrală, mijlocul secolului XIX. Colecția exotică, Muzeul ASTRA, România.
2. Șorț din rafie, Oceania de Sud, mijlocul secolului XIX. Colecția Meliska, Muzeul ASTRA, România.
3. Brâu din papură, Indonezia, mijlocul secolului XIX. Colecția Breckner, Muzeul ASTRA, România.

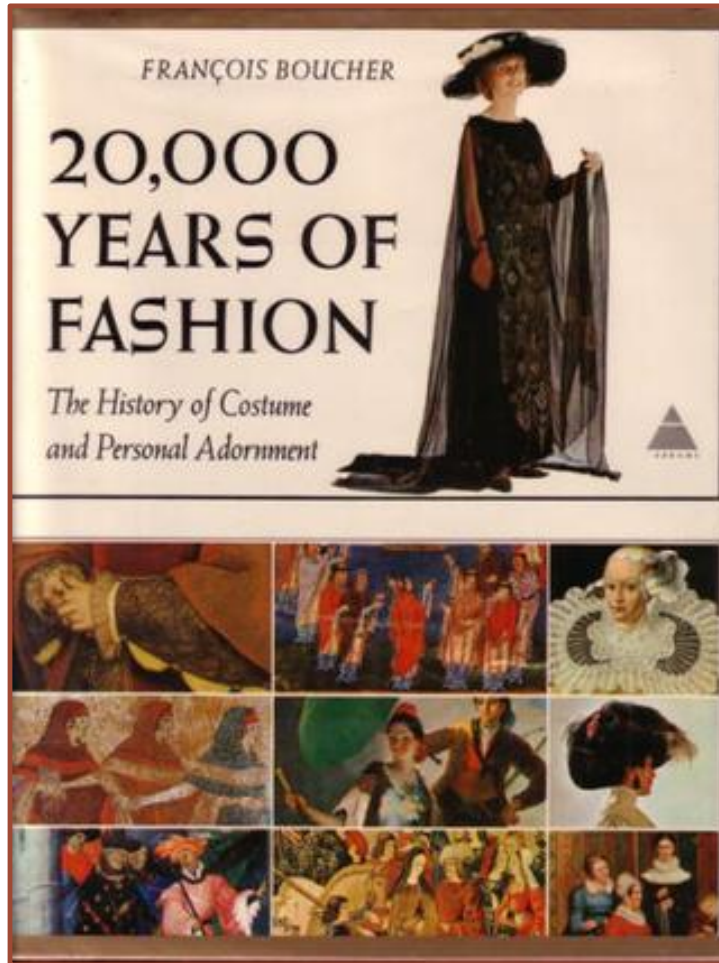

Formelor de bază inițiale: triunghiulare, dreptunghiulare sau cilindrice li s-au adăugat ulterior și cele decorative: gulere, cordoane, îmbrăcăminte pentru picioare, pentru cap, manșete etc.

Treptat s-au format tipuri specifice de îmbrăcăminte pentru femei, bărbați și copii în ton cu succesiunea anotimpurilor sau cu evenimentele sociale din viața noastră.

Îmbrăcămintea croită, adaptată corpului, a fost cea care a generat în timp forme tot mai diverse.

François BOUCHER* identifică în lucrarea sa 20000 Years of Fashion, trei faze definitorii în evoluția vestimentației:

Prima fază (preistorie – evul mediu) când omul a fost obligat să facă modificări succesive la hainele sale pentru a se adapta la progresul din jurul său, fără însă să fie definite caracteristici naționale; este mai mult o uniformă pentru clasele sociale putând fi caracterizat prin cuvintele lung, ușor, larg și drapat.

A doua fază (secolul XIV – secolul XIX) în care costumul primește caracteristici personale și apoi naționale și depinde din ce în ce mai mult de factorul politic și comercial. În această etapă fiecare națiune își formează propriul costum național adaptat de fiecare persoană la propria personalitate. Tot de acum se poate vorbi despre un costum civil.

A treia fază (mijlocul secolului XIX – astăzi) dominată de aspectul tot mai impersonal și mai internațional al pieselor de îmbrăcăminte sub influența producției industriei de masă, a expansionismului european în întreaga lume, de apariția genurilor HAUTE COUTURE și READY TO WEAR.

*François Boucher, 20.000 yeas of fashion. The history of costume and personal adornment, Harry N. Abrams, INC. Publishers, New York, 1967, pp. 13-14.

Surse: <https://www.goodreads.com/book/show/2770845-20-000-years-of-fashion> (accesat 31 martie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PREISTORIE

- caracteristici ale perioadei: la început omul era culegător și vânător, se adăpostea în peșteri (epoca paleolitică); apoi a devenit agricultor și crescător de animale, realizează prima revoluție tehnică și este semnalată stabilizarea comunităților nou formate care se vor dezvolta în mari civilizații în Orient, se redefinește arta torsului, țesutului și vopsitului, apare pânza care este tăiată pentru îmbrăcăminte (epoca neolitică); mai târziu omul descoperă metalul și apoi metalurgia, se dezvoltă transportul și comerțul (epoca bronzului); apar metale noi, precum fierul, societatea devine patriarhală și începe istoria scrisă (epoca fierului)

Scurtă istorie a modei/ PREISTORIE

- descoperiri arheologice: unelte din silex, ciocane fără coadă; răzuitoare pentru piele; ace de os cu urechi, obiecte de podoabă din scoici, oase etc.; desene realizate în peșteri sau în interiorul mormintelor; plastica antropomorfă; imprimeuri ceramice; statuete din piatră/ bronz etc.; costume și accesorii care au călătorit de-a lungul rutelor comerciale dezvoltate în epocile bronzului și ale fierului. Primele fragmente textile datează dinainte de 7500 BC.

Reprezentarea grafică a unei statui antropomorfe aparținând culturii Vădastra II, descoperite la Hotărani, Romania, cca. 5500 -4500 B.C. După Comșa 1995, fig. 78.

Surse: http://www.encyclopedia-dacica.ro/imagini-site/1_01.jpg
(accesat 31 martie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PREISTORIE

Haine descoperite
într-un mormânt din
Egtved, Danemarca.
Începutul epocii
bronzului.
Muzeul Național din
Danemarca.

- surse naturale: frunze, scoarțe de copac, rafie, plante, piele de animale, păr, blană, oase, scoici caracterizate prin perisabilitate
- „haine” la început extrem de rudimentare constând din fâșii învelite sau înfășurate în jurul unei părți a corpului uman apoi pânza țesută a început să fie tăiată și ajustată corpului realizându-se prin coasere haine diferite ca structură și chiar design

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

- surse: arheologice; statuare; scrise
- îmbrăcămintea devine din ce în ce mai elaborată și mai decorată
- marile civilizații din Egipt, Grecia, Imperiul Roman, Bizanț, China, Japonia prezintă și dezvoltă o îmbrăcăminte specifică, cu influențe reciproce, bogată și adusă de multe ori la rang de artă*
- moda se schimbă foarte greu, de obicei oamenii purtau același stil toată viața**

Placă funerară de teracotă. Datare: aprox. 520–510 BC., Attica, Grecia.

Surse: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/254801>

(accesat 11 martie 2021)

* Grau, 2002, 16

**Boucher, 1976, 86

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Costumele clasice grecești de exemplu se bazau pe principiul drapării caracterizat prin dispunerea unor bucăți mari de pânză de formă dreptunghiulară sau ovală, în formă de semilună pliată, fixată (cu o fibulă) sau centurată în jurul corpului conform unor norme prestabilite

Statuia lui Demostene în Himation drapat.
Datare: 280 BC. Muzeul Vatican.

Printre tipurile de îmbrăcăminte de bază se numără la bărbați: *Chitonul* (un dreptunghi de pânză de obicei din lână), o tunică (fixată pe umărul stâng lăsând brațul drept liber sau pe ambii umeri); o mantie numită *Himation* (dintr-o singură bucată de pânză de dimensiuni mari, înfășurată în jurul corpului fără fixări fixe) și la femei așa numitul *Peplos*, care era în esență un șal dreptunghiular fixat cu o fibula sau broșă decorativă pe umăr și de obicei era deschisă pe o parte.

Statuia zeiței Atena cu peplos, egida drapată peste umeri și o mantie. Muzeul Luvru.

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Variații ale vestimentației grecești

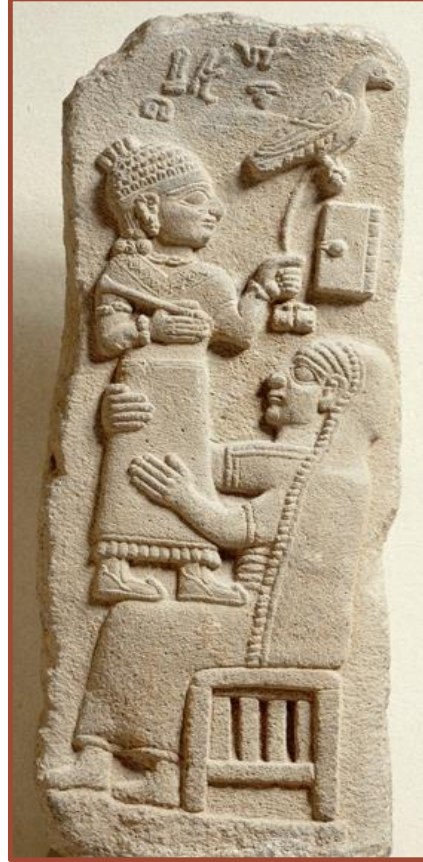

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Caracteristica perioadei: principiul drapării

Costum sumerian. Statuia lui Iddin-El, Shakkanakku (conducător). Templul Ishtar din Mari. Datare: 2090 BC. Muzeul Luvru.

Stela scribului Tarhunpiyas. Perioada neo-hitită. Sfârșit secol VIII BC. Muzeul Luvru.

Sculptură Akhenaton și Nefertiti. Datare după anul 1345 BC. Muzeul Luvru.

Statuetă a unei femei purtând un „kaunakes”, numită „Prințesa Bactriei”. Asia de Sud-Vest. Datare: sfârșitul III - începutul mileniului II BC.

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Caracteristica perioadei: principiul drapării

Desen: un rege asirian purtând un șal cu ciucuri drapat peste o tunică cu brâu.

Costumul antic persan.

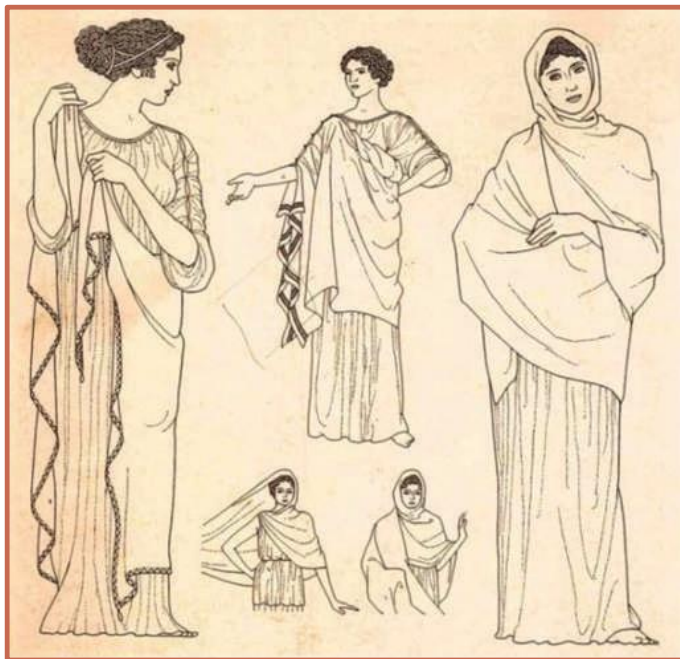
Desen: o femeie elamită în rochie babiloniană drapată care amintește și de tradiționalul sari indian.

Surse: <http://www.kendallredburn.com/images;>

http://www.cbseacademic.nic.in/web_material/doc/fashion_studies/3_XII_Text_Book.pdf (accesat 21 martie 2021)

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Costumul clasic roman reflecta în mod vizibil distincțiile formale ale societății atât între proprii cetățeni cât și între aceștia și străini, în cadrul unui stat extrem de bine organizat și cu un sistem de reguli clar conturate.

Desen: *Palla* romană.

Confecționat din lână, bumbac, mătase, cu o cromatică bogată și decorat cu franjuri, galoane sau încrustații costumul roman se caracterizează tot prin drapare și este, în timpuri istorice diferite, alături de cel grecesc, o sursă de inspirație pentru Occident.

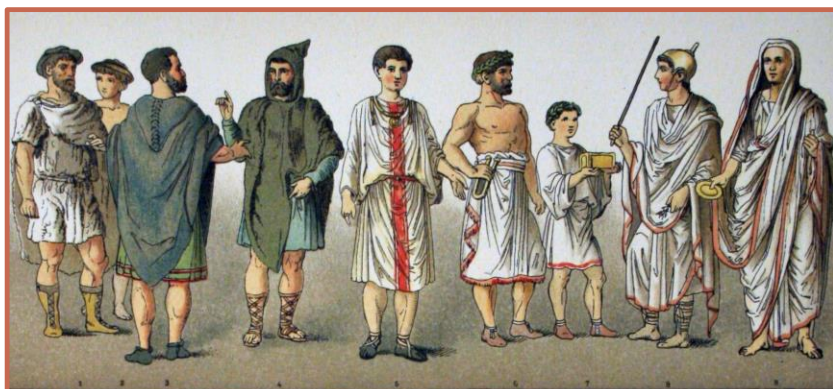
Costumele civile ale romanilor sunt în general clasificate în două categorii: înfășurate în jurul corpului și caracterizate printr-o bucată mare de pânză pătrată sau dreptunghiulară îndoită pe lungime și prinsă pe umeri cu o fibulă (*Toga* la bărbați sau *Palla* la femei) sau piese care puteau fi îmbrăcate prin cap (*Pannus* la femei).

Desen: *Toga* romană.

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Variații ale vestimentației romane

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Costume
britanice
și galeze

Costume
germanice

Costume din
Europa de
Est

Scurtă istorie a modei/ ANTICHITATE

Istoria costumului se află în directă interdependență cu istoria națiunilor, fie ea socială, politică sau religioasă. Astfel a fost în permanență influențată de războaie, de cuceriri și dominații, de prefacerile politice și sociale, de acțiunile și evenimentele religioase, mai ales după „îmbrățișarea” creștinismului și scindarea Imperiului Roman în Imperiul Roman de Apus și de Răsărit (Imperiul Bizantin).

Creștini

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

- în funcție de continent, specialiștii plasează această epocă între anii 200-600 (început) și 1500-1700 (încheiat)
- evenimente istorice majore care definesc perioada, cu impact major asupra vestimentației și a apariției modei:
 - ✓ civilizațiile clasice majore precum Regatul Han, Imperiul Roman de Apus, Imperiul Gupta și Imperiul Sassanid cad în secolele III-VII;
 - ✓ marile invazii ale popoarelor migratoare care au influențat atât Europa cât și Asia (vandali, alani, huni, burgunzi, vizigoți, ostrogoți, franci etc.);

Hunii în luptă cu alanii, gravură din anii 1870, după un desen de Johann Nepomuk Geiger (1805-1880).

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

- ✓ apar noi puteri dominante: Imperiului Bizantin și Imperiul Carolingian;
- ✓ se dezvoltă societățile apusene europene;
- ✓ au loc marile cruciade și se impun cele trei mari religii dominante: Creștinismul, Islamul și Budismul;
- ✓ se pun bazele unor mari contacte comerciale și implicit se dezvoltă transportul. Liga Haseatică este prima uniune politică și economică la care au aderat aproape 300 de orașe comerciale din nord-vestul Europei de la mijlocul secolului XII până la mijlocul secolelor XVII.
- ✓ este atestată explorarea Lumii Noi în secolul XVI și XVII;
- ✓ se înregistrează un însemnat progres tehnologic; apar manufacturile/ a industriile;
- ✓ la nivel social menționăm apariția unui nou spirit (umanismul sau interesul pentru arta laică și pentru insul în sine) și a unor noi clase sociale în permanență ascensiune (negustori, meșteri).

Piața Novgorod, de Apollinarij Vasnetsov, 1908-1909, Muzeul Perm Art.

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Gravură redând oameni simpli după Albrecht Dürer, 1511

Costumul:

- noi surse documentare: colecții de gravuri, picturi, tapiserii, documente scrise, descoperiri arheologice, reprezentări miniaturale, basoreliefuri, păpuși îmbrăcate după moda vremii etc.
- se caracterizează prin lungime (la ambele sexe);
- design tot mai elaborat prin combinarea liniei, culorilor și ornamentelor;
- eleganță și armonie; opulență;

Portret Sir Walter Raleigh și fiul, autor necunoscut, 1590

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Costum francez 1550-1600

- vestimentația clasică este influențată de costumul popoarelor migratoare și ulterior al noilor popoare descoperite pe teritoriul Americii – hainele ajustate și cusute ale migratorilor duc la apariția costumului occidental european;
- materiale noi sunt aduse din Lumea Nouă;
- costumul în evoluția lui este puternic influențat de sfera politicului, de marile curți suverane ale Europei de astăzi, și de puternicele case nobiliare fiind caracterizat prin lux, bogăție, materiale fine, viu colorate, broderii cu aur și argint, dantelării etc. Acest lucru duce la o uniformizare în Europa de Vest modificată în funcție de polii de influență: Italia, Franța și Burgundia, Anglia, Spania.

Costum spaniol 1500-1600

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Doctor în drept, după Francisco de Zurbarán, 1635

- piesele de vestimentație se înmulțesc, costumul de disecă: apar haine purtate doar de anumite clase sociale precum medici, chirurghi, studenți, masteranzi etc.;
- cea mai simplă îmbrăcăminte și asupra căreia se produc foarte puține modificări rămâne îmbrăcămintea țăranilor și a muncitorilor; moda clasei de mijloc se află într-o permanentă constrângere;
- apar norme care reglementează dreptul anumitor clase sociale considerate inferioare de a îmbrăca o anumită piesă de îmbrăcăminte/ încălțăminte/ podoabă, de a folosi o anumită culoare, decor sau material.

Doctor în timpul ciumei bubonice, după gravura "Doktor Schnabel von Rom", 1656

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Costum italian 1500-1600

- stilurile de artă și arhitectură specifice Evului Mediu sunt foarte vizibile și în evoluția costumului*: romanic (tunica piesa principală) și gotic (apar noi forme de îmbrăcăminte ajustate corpului);
- din secolul XIV este atestată apariția costumului scurt care se dezvoltă continuu până în secolul XVI;
- apariția în Italia a costumului cu fața deschisă avea să devină una dintre caracteristicile rochiei moderne;
- apar primii artiști considerați în literatura de specialitate primii designeri de modă: Pisanello, Pollainollo, Jacopo Bellini
- la mijlocul secolului XIV în literatura de specialitate este menționat faptul că acum se face deosebirea între costumul bărbătesc (scurt și ajustat pe corp) și cel femeiesc (lung, fluturând)

*Stilul romanic apare în secolul IX și se extinde până în secolul XIII. Se dezvoltă numai în spațiul catolic și este o artă religioasă. Apare în Franța și Italia și se răspândește până în Transilvania. Stilul gotic apare în Vestul Europei în secolul XII și este o artă civilă și religioasă.

https://ro.wikipedia.org/wiki/Evul_Mediu (accesat 1 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Atelier de croitorie secolul XV

- secolul XVI marchează dezvoltarea unei industrii textile prin organizarea muncii (meșteșugarii sunt grupați în jurul unor negustori sau producători);
- secolul XVII înregistrează utilizarea dantelei ca cea mai răspândită formă de decorație;
- secolul XVII atrage atenția prin decolteurile mai adânci; coafurile mari și înalte; purtarea măștilor; dispariția pantalonilor de jupon;
- piese precum tunica sau pelerina purtate un timp pe scară largă, dispărar apoi din costumul de zi cu zi devenind veșminte liturgice și rămân astfel în uz doar în contextele religioase; modificările asupra lor mai apar doar la nivelul detaliilor formei și ornamentelor;
- spre finalul perioadei costumul tinde să se transforme din universal/ uniform și impersonal în particular/ personal și național.

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Costum oriental 1500

- Europa de Est - evoluția costumului este marcată de Imperiul Bizantin, ulterior de Imperiul Otoman, de invaziile turcești și influența orientală.

Costumul bizantin reflecta influențe dintre cele mai diverse: prezintă anumite caracteristici ale costumului clasic antic, drapajul peste care s-au suprapus influențele orientale (stofele somptuoase și luxul) și elemente preluate din țările cucerite. Amintim piese precum: granata asiriană, caftanul persan și turbanul. După căderea Bizanțului sub turci arta bizantină s-a dezvoltat în țări precum Rusia, Țările Baltice și România unde au îmbrăcat un caracter național. Costumul se caracterizează prin: austeritate, slăvirea virtuților sufletești și ascunderea trupului.

Scurtă istorie a modei/ EVUL MEDIU

Costum bizantin. Mozaicul împărătesei Teodora, Bazilica San Vitale, Roma (construită în anul 547 A.D)

Portret votiv Neagoe Basarab, Țara Românească, prima jumătate secol XVI

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

- evenimente istorice care au marcat transformarea social – politică și implicit a costumului european:
 - ✓ 1707 se formează Regatul Marii Britanii;
 - ✓ centrul politic de gravitație se mută dinspre vestul Europei spre est (centre de putere Austria, Rusia și Imperiul Otoman);
 - ✓ 1711-1716 Imperiul Otoman instaurează în Moldova și Țara Românească regimul fanariot (greci din cartierul Fanar, Constantinopol, vechiul Istanbul);
 - ✓ 1765-1783 are loc Revoluția Americană încheiată cu semnarea Declarației de independență a coloniilor americane și recunoașterea britanică a Statelor Unite ale Americii;
 - ✓ 1789 are loc Revoluția Franceză care duce la abolirea monarhiei franceze;

Reprezentarea extravagantei fanariotului Nicolae Mavrogheni călătorind prin București într-o trăsură trasă de cerbi

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

Femeie creolă din Indiile Occidentale și sclava sa. Datare: jurul anului 1780.

- se înregistrează o dezvoltare considerabilă în domeniul industriei textile și al comerțului:
 - ✓ deschiderea pieței cu noile colonii spaniole;
 - ✓ comerțul cu bumbac - importuri masive de bumbac indian – efect secundar comerțul cu sclavi;
 - ✓ întemeierea și extinderea morilor de mătase în Europa;
 - ✓ noi invenții tehnice: naveta zburătoare (John Kay, 1733); spinning loom (Arkwright, 1767); roata de tors (spinning Jenny) (James Hargreaves, 1765); chain loom (Josiah Cranes`s, 1768 și Samuel Crompton, 1775); mașina de tricotat (1768); mașina cu aburi (James Watt, 1774); prima fabrică de bumbac deschisă de Robinson la Papplewick în anul 1785; prima mașină de bumbac (1793, Eli Whitney, SUA), etc.
 - ✓ apariția mecanizării duce la scăderea prețurilor produselor textile;
 - ✓ ca și în secolul VII statul sprijină financiar întemeierea anumitor fabrici cărora le acordă privilegii;

https://ro.wikipedia.org/wiki/Comer%C8%9Bul_transatlantic_cu_sclavi
(accesat 6 aprilie 2021)

Surse:

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

- schimbări sociale și de mentalitate: clasa de mijloc devine din ce în ce mai puternică din punct de vedere financiar rezultat al participării active în comerț și industrie, lucru care va afecta toate aspectele vieții economice, inclusiv industria textilă;
- crește rolul femeilor în societate astfel că hainele lor devin mai bogate ca ale bărbaților;
- din punct de vedere cultural Franța continuă să păstreze puterea hegemonică, astfel că și vestimentației începutului de secol este încă dominat de așa numita moda „à la française”;
- stilurile epocii rococo și iluminism, sunt foarte vizibile și în evoluția costumului;

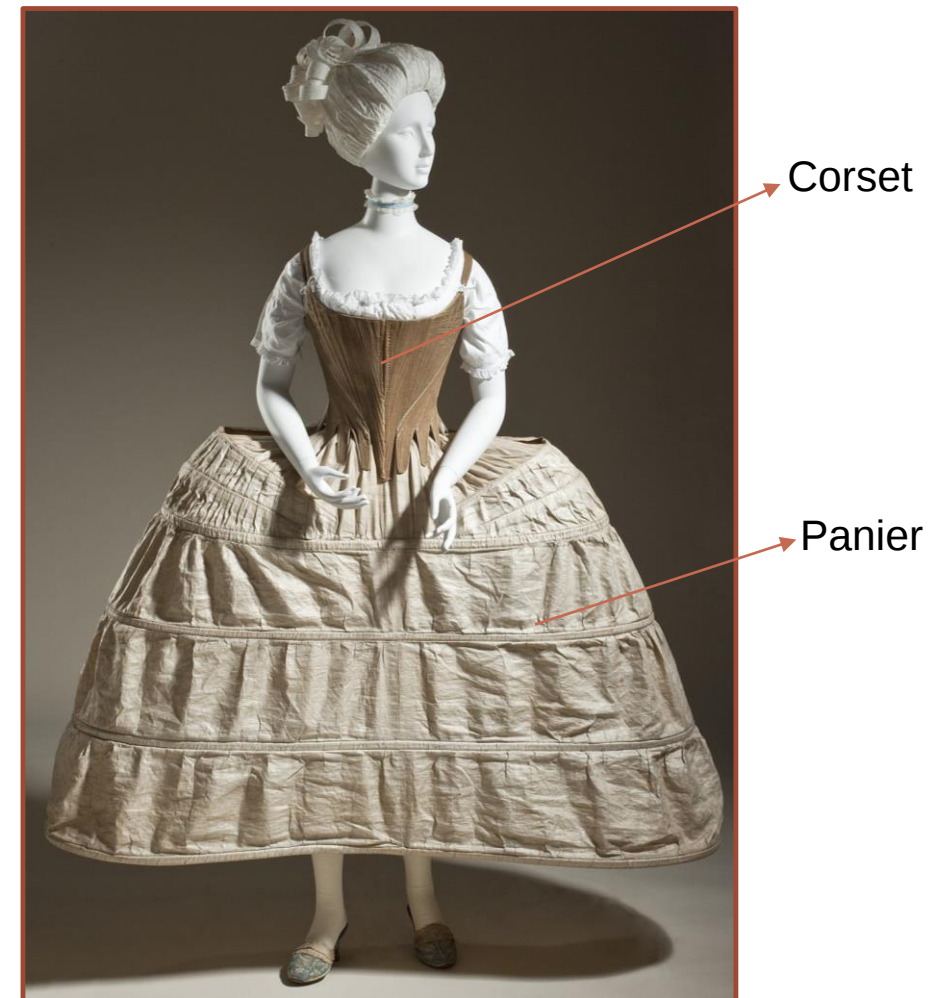

Reprezentarea celor trei stări sociale franceze după o gravură anonimă din anul 1789.

Surse: https://ro.wikipedia.org/wiki/Revoluția_franceză
(accesat 6 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

- moda se caracterizează în continuare prin eleganță și elemente tot mai elaborate (se folosesc dantele, șireturi, mătăsuri și tot mai multe decoruri brodate);
- elemente principale în moda feminină: panier-ul și corsetul (inclusiv în zona de est a Europei costumul feminin este suplu după mona apuseană);
- costumul bărbătesc în vestul Europei nu a suferit nici o transformare importantă doar linia generală a fost simplificată; în estul Europei se păstrează formele tradiționale, marcând în continuare deosebirea musulmanilor de lumea apuseană;
- începând cu anul 1780 moda englezească, bazată pe un costum simplu, elegant și practic, începe să inspire întregul continent, de exemplu moda pălăriilor purtate de toate clasele sociale;

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

Englezi și
scoțieni în jurul
anului 1700.

Moda
franceză în
perioada
1750-1800.

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

Sursă: <https://q1b2i3.wordpress.com/faq/jean-etienne-liotard/> (accesat 26 martie 2021)

Femeie în rochie turcească,
de Jean-Étienne Liotard (1702-1789)

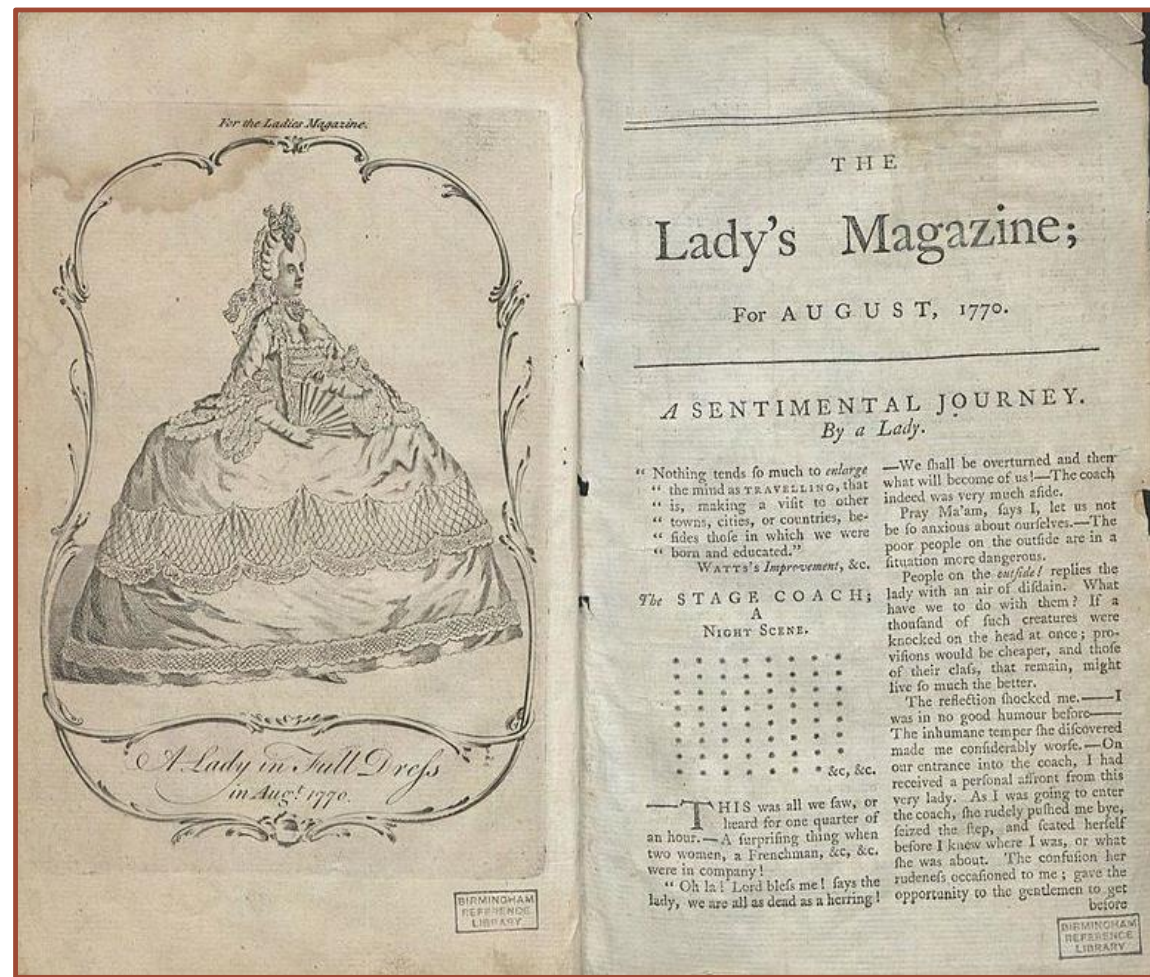

Sursă: <https://www.pubhist.com/w39721> (accesat 26 martie 2021)

Simon Luttrell în costum tucesc,
de Jean-Étienne Liotard (1702-1789)

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XVIII

- după 1760 apar și se răspândesc concomitent în Europa jurnale de modă (unele săptămânale), precum: Journal du Gout (Paris, 1768), The Lady's Magazine (Londra, 1770) dar în același timp inițiativele individuale sunt încă limitate prin edicte și hotărâri fie interne impuse de statutele corporațiilor fie reglementate de putere;
- apare tendința de trecere spre un tip universal de îmbrăcăminte - calitatea începe să lase loc cantității;

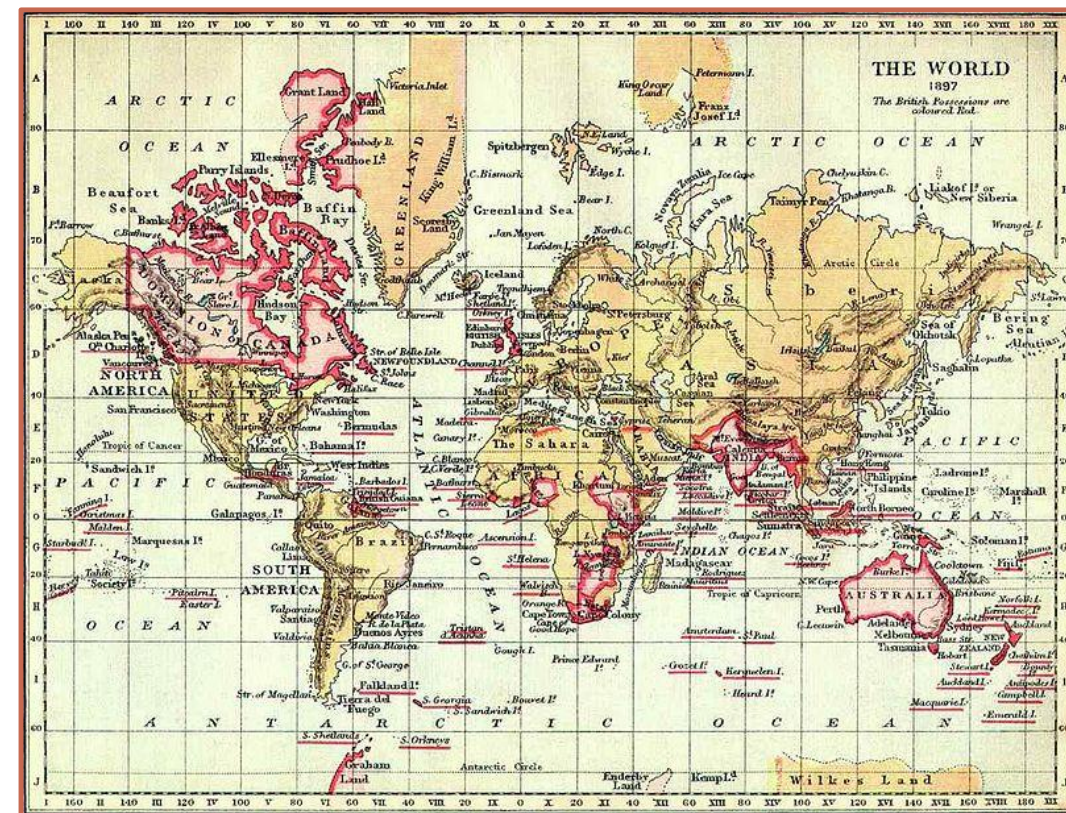

The Lady's Magazine, august 1770

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

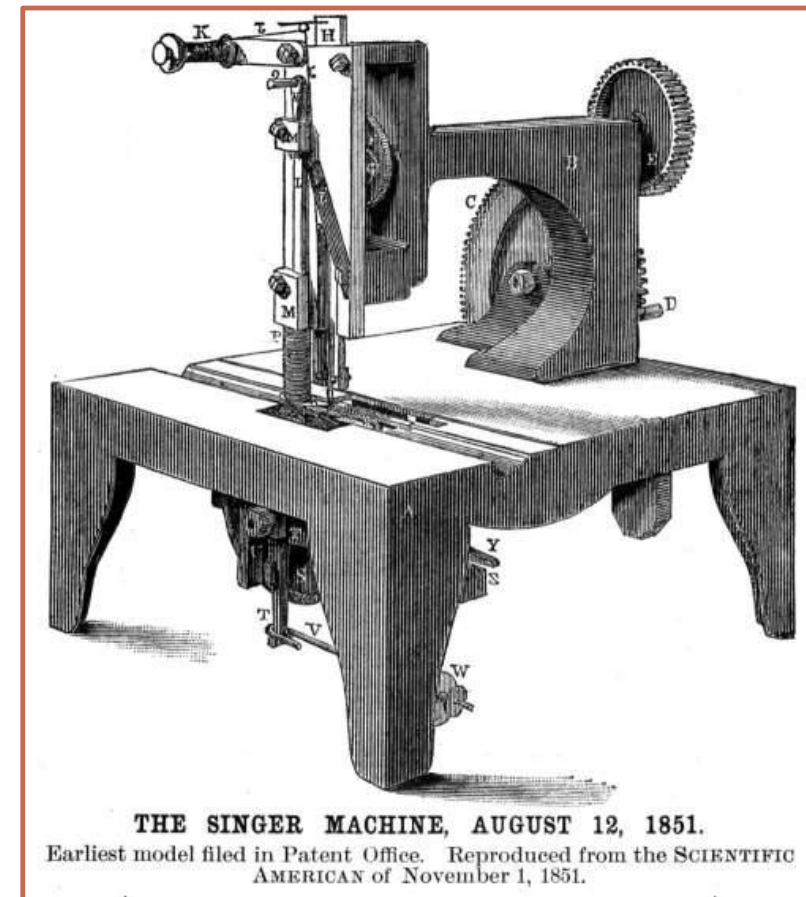
- condiții noi de dezvoltare a societăților pe toate planurile:
 - ✓ revoluția franceză a generat un transfer de putere, economică și politică, de la aristocrație la burghezie generând lupta națiunilor europene pentru libertate, pentru atingerea idealului de cetățean liber;
 - ✓ apare un climat nou de opinie socială;
 - ✓ progres industrial și comercial; se dezvoltă marile sisteme de rute comerciale internaționale;
 - ✓ concentrarea capitalului;
 - ✓ nou val de invenții tehnice;
 - ✓ îmbunătățirea condițiilor de schimb;
 - ✓ orientarea spre democrație;
 - ✓ evenimente internaționale;
 - ✓ mișcări ale indivizilor dintr-o țară în alta, de pe un continent pe altul.

Harta lumii în 1897

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

- revoluția industrială începută în secolul XVIII și continuată în secolul XIX a transformat rapid Anglia și apoi toată Europa. Au fost brevetate noile mecanisme care vor dezvolta considerabil industria de filare și de țesut:
- ✓ 1801 războiul de țesut programabil, cu cartelă Joseph Marie Jacquard, Franța;
- ✓ 1846 mașina de brodat manuală inventată de Josue Heilmann, în Franța;
- ✓ 1851 mașina de cusut este perfecționată și patentată de Elias Howe și Issac Singer în SUA - a dezvoltat principiul liniei de asamblare, care a dus în cele din urmă la producție în masă, standardizarea mărimilor și îmbrăcămintei gata de purtat, vândute în magazine departamentale;
- ✓ 1849 acul de siguranță este descoperit de Walter Hunt, SUA iar în 1847 Josue Heilmann în Franța patentează fermoarul;

Mașina de cusut Singer, 1851

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

- ✓ 1856 Sir William Perkin a inventat primul colorant sintetic - moda câștigă o libertate nouă prin crearea a ceea ce se numește „haute couture” (prima firmă fondată la Paris de Charles Frederick Worth în 1857 – duce apariția confecțiilor industriale și astfel la extinderea tendințelor modei în societate spre ceea ce este astăzi);

La cules de bumbac. Oklahoma, SUA, 1890

- ✓ dintre fibre bumbacul este cel care a revoluționat îmbrăcămintea europeană prin folosirea lui în producția de țesături exclusive precum gazonul și batistul. Moda pentru confecțiile din bumbac, precum și accesoriile din gazon, muselină și tifon au crescut constant.

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

- Caracteristici modă:
 - ✓ din punct de vedere cultural curențele dominante ale veacului, realismul și romantismul de la începutul secolului sau impresionismul și post impresionismul din a doua jumătate sunt detectabile și în evoluția vestimentației;
 - ✓ polii de influență în Europei se împart în două tabere: francez (în ceea ce privește moda feminină) și englez (în ceea ce privește moda masculină); fiecare țară a adoptat tendințele străine la propriile gusturi naționale;
 - ✓ transformarea costumului determinată până acum de marile curți aristocratice trece în sfera noilor idealuri burgheze;
 - ✓ nu se mai dorește schimbarea liniilor naturale ale corpului ci punerea lor în valoare;
 - ✓ între 1830-1850 burghezia impune în tot vestul tipuri de haine precum jacheta, redingota și pălăria înaltă la bărbați; rochii cu broderii, panglici, bonete și manșete, în culori vii la femei; bluze simple și fuste la clasele muncitoare;
 - ✓ se scurtează fustele și se lungesc pantalonii;
 - ✓ moda este puternic influențată de artiștii de la operă și teatru; de noile activități sociale, precum călătoriile sau mersul pe bicicletă;

EVOLUȚIA ROCHIEI 1784 – 1898

EVOLUȚIA ROCHIEI 1784 – 1898

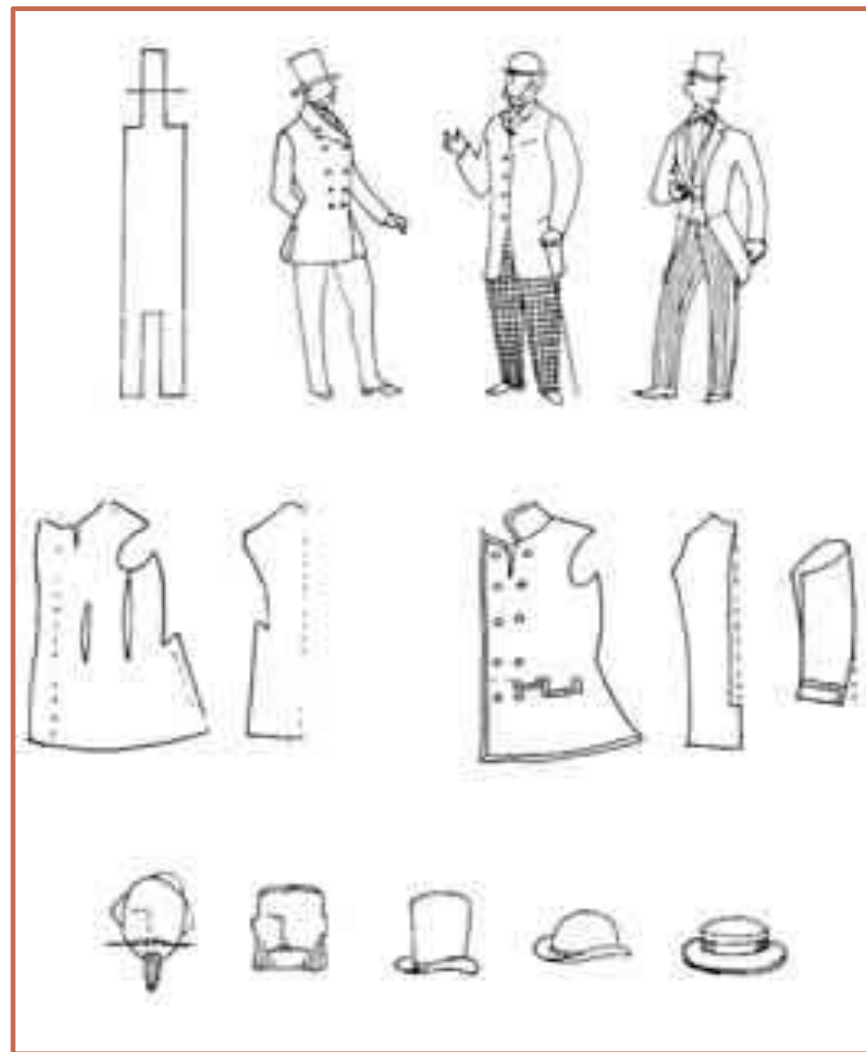
EVOLUȚIA ROCHIEI 1784 – 1898

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

Silueta
masculină, Paris,
1832

Silueta masculină
în a doua
jumătate a
secolului XIX.
După NANU
1976, 203

Portret
Marie
Deveria
(în costum
de călărie),
Eugene
Deveria,
1856

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

- ✓ îmbrăcămintea devine o armă de auto-exprimare;
- ✓ costumul continuă să fie stric reglementat la diferitelor circumstanțe din oră/ zi: haine de dimineață, haine de zi, haine pentru vizite informale sau ceremoniale, de afaceri, pentru mese formale sau ceremoniale, teatru, petreceri etc.;
- ✓ materialele sunt admise de asemenea în funcție de vârstă: șaluri de cașmir erau admise de exemplu doar pentru fetele tinere în Franța;
- ✓ după anul 1871 apar costume pentru turism, pentru mers, pentru călărie, haine sportive (pentru mersul pe bicicletă);
- se folosesc materiale și stofe tot mai lejere;
- în a doua treime a secolului XIX apare prima mențiune a stilurilor pentru copii în revistele de modă;

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

- se deschid magazine de îmbrăcăminte: *Belle Jardinien* (1824, Paris); *Le Bouhomme Richard* (1838, Londra); *Galleries du Commerce et de Vindustrie* (1838, Paris);
- apar „designeri” care influențează: Jacques Doucet, Madeleine Vionnet, Paul Poiret, Jeanne Lanvin;
- sunt editate texte tehnice de producere a îmbrăcămînții: *The improved tailor art* (J.Jackson, 1829); *Știința completă în arta tăierii* (W. Walter, 1839); *Ghid practic pentru tăierea croitoriei* (J. Coutts, 1848); *Enciclopedia Traite de l'Art du Tailleur* (F. Barde, 1834); *Der Praktische Unterricht* (A. Haimsdorf, 1832);
- sunt înființate școli de profesie pentru cizmari, croitori, cusut;

Tinere la Colegiul Agricol și Mecanic, Greensboro, SUA, 1899 (?).

Surse: <https://www.loc.gov/resource> (accesat 7 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XIX

- sunt organizate expoziții de modă și industrie, prima sub denumirea *Marea Expoziție a Lucrărilor de Industrie a tuturor națiunilor* a fost deschisă la Londra în anul 1851;
- evoluția tipurilor de îmbrăcăminte și dezvoltarea continuă a industriei/ comerțului și publicității sectorului textil duce treptat de la o dezvoltare egalitară a costumului, în prima jumătate a secolului, spre apariția producției de masă și standardizarea în secolul XX a îmbrăcăminții la scară mondială;

Blănuri expuse în cadrul expoziției londoneze 1851. Foto: Hulton Archive/Getty Images

Scurtă istorie a modei/ SECOLUL XX

- perioada 1890-1939 este întâlnită în literatura de specialitate sub denumirea de *La Belle Époque**, este momentul când silueta femeii se modifică în mod radical în mai multe etape de evoluție caracterizate prin simplitate;

Casa de modă Jeanne Paquin , 1906

*Belle Époque este perioada modernă, cu salturi marcante în toate domeniile și perioadă de pace până la începutul Primului Război Mondial. Convențional este datată de la sfârșitul Războiului franco-prusac în 1871 până la izbucnirea Primului Război mondial în 1914.

Scurtă istorie a modei/ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, 1914-1918

➤ În timpul războiului, absența bărbaților a forțat femeile să-și asume noi roluri și responsabilități noi precum: asistență medicală, lucrul în fabrici, în construcții ceea ce a dus la schimbări majore în vestimentația feminină;

- ✓ femeile încep să poarte uniforme de lucru, bluze, salopete sau pantaloni, șepci (în fabricile de muniții) – elemente masculine;
- ✓ lungimea fustelor este adusă mai sus de gleznă, până la mijlocul gambei (datorită nevoii de mobilitate sporită și de mai puțin zgomot);
- ✓ sunt adoptați ciorapii de mătase ca simbol al luxului;
- ✓ sunt preferați pantofii joși și decupați în loc de cizmele înalte;
- ✓ când locurile de muncă au devenit mai regimentate, hainele primesc aspectul unei uniforme, cu aspect personalizat;

Grup de muncitoare angajate la o zidărie, sudul Țării Galilor, primului război mondial

Scurtă istorie a modei/ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, 1914-1918

Revista *Fashions as Usual*, septembrie 1917

- pe de altă parte spiritul națiunilor îndoliate de numeroasele pierderi omenești a redus interesul și gustul oamenilor pentru îmbrăcămintea elegantă. Tendință este întărită și din punct de vedere economic datorită scăderii producțiilor interne și a puterii monetare sau a restricțiilor impuse.

Scurtă istorie a modei/ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, 1914-1918

Autor necunoscut. Moda masculină pentru primăvară/ vară 1914

➤ Costumul civil bărbătesc este puternic influențat de cel militar care în esență era adaptat de fapt după cel civil.

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA INTERBELICĂ, 1919 - 1939

- continuă lupta de emancipare a femeilor astfel că costumele adaptate pentru femei devin o necesitate;
- caracteristica modei: relaxare și tinerețe;
- se naște așa numita îmbrăcăminte „casual” pentru bărbați și pentru femei;
- practicarea tot mai intensă a sporturilor de către ambele sexe, precum înotul; călătoriile; muzica/ dansul, precum Jazz-ul au schimbat stilul de viață sedentar cu unul activ care tonifica corpul, ceea ce impune schimbarea îmbrăcămînții formale la stiluri mai lejere și mai sportive;
- sunt create piese separate de îmbrăcăminte: pantaloni, costume din două piese, precum cel de tenis alcătuit din fustă și tricou alb;

Jucătoarele de tenis franceze Suzanne Lenglen și Julie Vlasto la Cannes în 1926

Surse: [https://fr.m.wikipedia.org/wiki/Fichier:Suzanne Lenglen, Julie Vlasto, 1926.jpg](https://fr.m.wikipedia.org/wiki/Fichier:Suzanne_Lenglen,_Julie_Vlasto,_1926.jpg) (accesat 7 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA INTERBELICĂ, 1919 - 1939

Surse: <https://witness2fashion.wordpress.com/category/1930s/>
(accesat 7 aprilie 2021)

Modele de ciorapi 1928-1929.

➤ moda feminină înregistrează în 1925 scurtarea fustelor până sub genunghi (lungime pe care nu au mai atins-o până atunci); talia este joasă și neaccentuată; sunt în vogă piese de lenjerie, precum: cămașa de noapte, lenjerie de corp și ciorapii; sunt împrumutate din moda bărbătească haina dreaptă, impermeabilul etc.

➤ apare prima cămașă marca „Lacoste” în 1933 pentru bărbați;

➤ bărbați preferă costume de lână cu croi ușor, cu gulere și siluete subțiri, cu căptușeală la umerii;

Artist necunoscut. Moda bărbătească 1920-1939. Muzeul de Artă Metropolitan, New York.

Surse: https://libmma.contentdm.oclc.org/digital/collection/p15324coll1/2/id/12796_ (accesat 7 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA INTERBELICĂ, 1919 - 1939

Actrița Greta Garbo

- ca și materiale este preferat satinul mat sau lucios; apar mixturi de fibre artificiale cu elasticitate diferită (anii 1930);
- se renunță la garniturile de la pălării, precum pene, flori, dantele sau la broderiile complicate;
- apar elemente și denumiri noi în moda timpului: broderii românești, mocassini indieni, cămăși texane etc.
- moda secolului XX este puternic influențată de cinematografie, de actori și actrițe (Greta Garbo, surorile Dolly);
- designeri de modă haute-couture, precum: Paul Poiret sau Jean Patou, devin tot mai influenți în special datorită faptului că produsele lor devin tot mai accesibile la început; situația se schimbă însă o dată cu criza economică din 1929 când sunt foarte costisitoare;

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA INTERBELICĂ, 1919 - 1939

Roz șocant Elsa Schiaparelli.

- În Europa perioada dintre războaie a fost dominată de trei femei designeri: Gabrielle „Coco” Chanel (crează stilul „a la garçonne”), Madeline Vionnet și Elsa Schiaparelli;
- 1937 designer-ul italian Elsa Schiaparelli lansează parfumul „Șocant” și o dată cu el culoarea „roz șocant” cunoscută azi sub denumirea neon; este primul produs care corespunde extravaganțelor suprarealismului;

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA INTERBELICĂ, 1919 - 1939

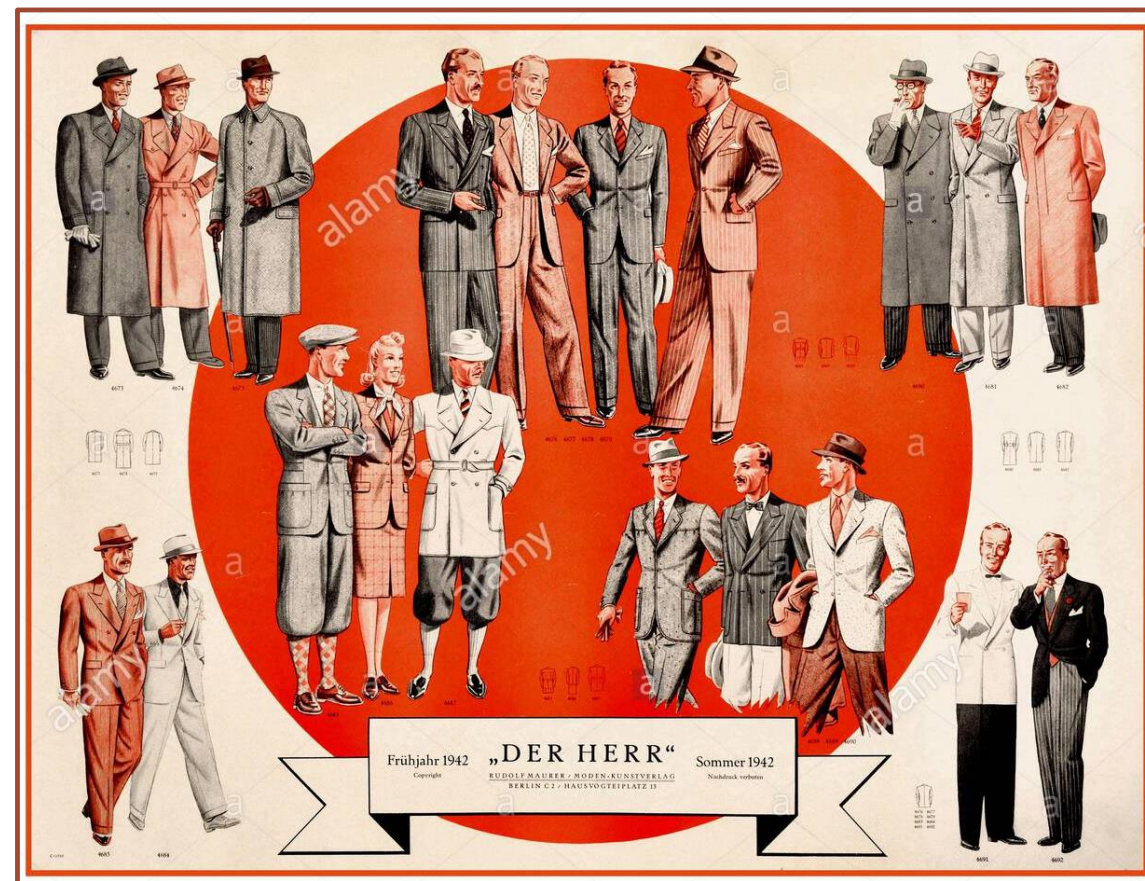

Artist
necunoscut.
Moda copii
1920-1939.
Muzeul de
Artă
Metropolitan,
New York.

- anii 1930 marchează preferințele pentru îmbrăcămintea produsă în serie (mai ieftină și gata de utilizare – ready to wear);
- în această perioadă SUA impune o taxă de 90 % asupra hainelor importate, dar materialele pentru rochii și tiparele de hârtie sunt scutite de taxe ceea ce a dus la dezvoltarea reproducerilor bazate pe prototipuri simplificate realizate în diferite stiluri și copiate în materiale accesibile. Designerii americani au dezvoltat ținute care le-au oferit oamenilor libertatea să le amestece și să și le potrivească propriilor lor înfățișări și dorințe.

Scurtă istorie a modei/ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939 - 1945

- războiul a pus din nou o presiune mare asupra industriei textile;
- regimurile totalitare ale Germaniei și Rusiei sovietice acționau dictatorial și asupra modei impunând austeritatea proletară (șapca sau basmaua și pufoaica erau impuse de exemplu în Rusia sovietică);
- în Germania nazistă predomina exacerbarea naționalismului exprimat prin adoptarea în costumul citadin a portului popular tirolez de exemplu etc.
- prototipul frumuseții: eroul militar motiv pentru care costumul este dominat de linia masculină;

Afiș publicitar „Derr Herr”, 1940

Scurtă istorie a modei/ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939 - 1945

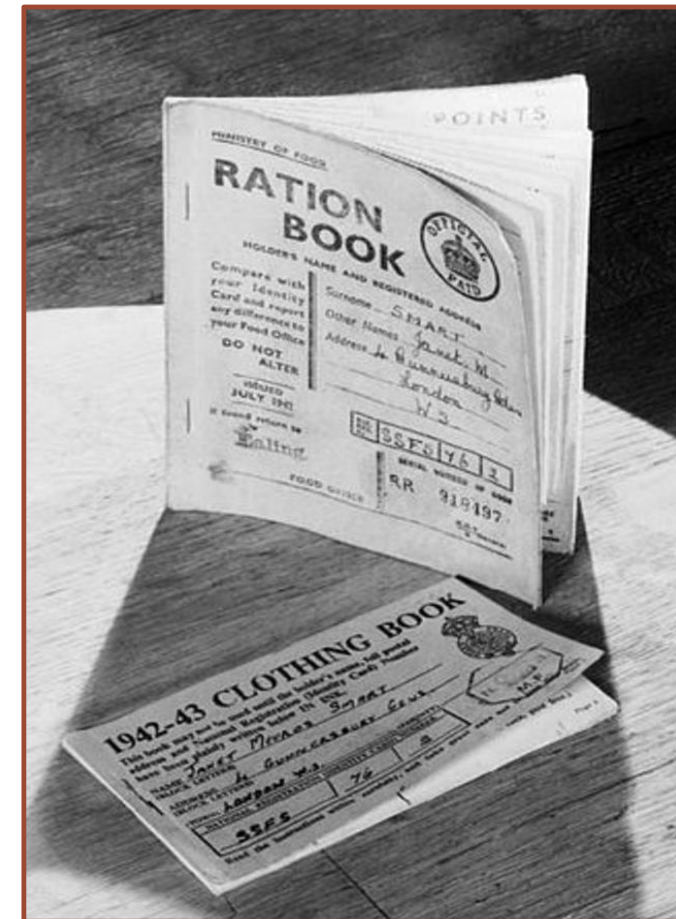
- costumul militar, cu deosebirile generate de particularitățile fiecărei țări, de arme și grade, era în general practic, chiar sportiv (mai ales în marină și aviație);
- noutatea impusă de necesitatea camuflării din timpul războiului, și care își găsește și astăzi aplicația în moda civilă, este țesătura cu pete de verde, brun și kaki, care imită imitând cameleonul;
- perioada este dominată de purtarea uniformelor;
- costumul civil era cel de dinainte de război dar fără respectarea etichetelor privind purtarea hainelor în funcție de oră/ zi și eveniment;

Imagine din expoziția „Fashion on the Ration: 1940s Street Style”, Muzeul Imperial de Război, Londra, 2015

Scurtă istorie a modei/ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939-1945

- apar norme care reglementează industria îmbrăcămintii: nu mai mult de patru metri de pânză care să poată fi folosită pentru o haină și un metru pentru o bluză; specificații pentru lățimea centurilor de talie; pantofi cu lemn gros; tocuri în formă de pană; genți de umăr pentru transportul consumabilelor. De exemplu în Anglia a fost constituit un comitet de designeri pentru a proiecta un limitat piese de îmbrăcăminte, practică și atractivă, pentru producția în serie care să se încadreze în parametrii restricțiilor textile puse în aplicare încă din anul 1941.
- pălăria nu mai este la modă, locul ei este luat de bască;
- fustele sunt proiectate cu fante laterale pentru a facilita mersul cu bicicleta;

Cupon de raționare a cărților
Regatul Unit

Scurtă istorie a modei/ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL 1939-1945

- este perioada în care numeroși designerii din țările europene se refugiază în America și pun bazele unor afaceri;
- designerul american Claire McCardell concepe articole separate de îmbrăcăminte introducând categoria echipamentelor sportive;
- se dezvoltă croitoria specializată;
- încep să fie folosiți termenii haute-couture și ready to wear;
- apar fibrele sintetice care concurează cu materialele tradiționale mult mai costisitoare și cu volum mare de muncă ceea ce duce la răspândirea și adoptarea rapidă a celor sintetice.

Costum tip victorian 1948 realizat de designer-ul american Charles James de origine britanică.

Surse: <https://www.metmuseum.org/art/collection>
(accesat 7 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA POSTBELICĂ

- sfârșitul războiului a marcat și sfârșitul austerităților și consolidarea relațiilor internaționale;
- noua perioadă de după război marchează renașterea treptată a industriei de îmbrăcăminte și a redobândirii eleganței dinainte de război;
- costumul devine tot mai geometric urmând parcă tradițional tendințele de evoluție ale artei;
- tonul în modă este dat de generația tânără;
- se dezvoltă și crește tot mai mult nevoia de haine diferențiate: practice, uzuale (exemplu: rochii de zi) și de ocazie (exemplu: rochii de seară);
- se înființează magazine exclusive cu creațiile designerilor, ceea ce face ca produsele acestora să fie mult mai accesibile publicului larg;
- 1947 designerul francez Christian Dior lansează pe piață extravagantul model denumit „New Look”, cu fusta scurtă plină și jacheta scurtă; el a readus Parisul la statutul de capitală a modei;

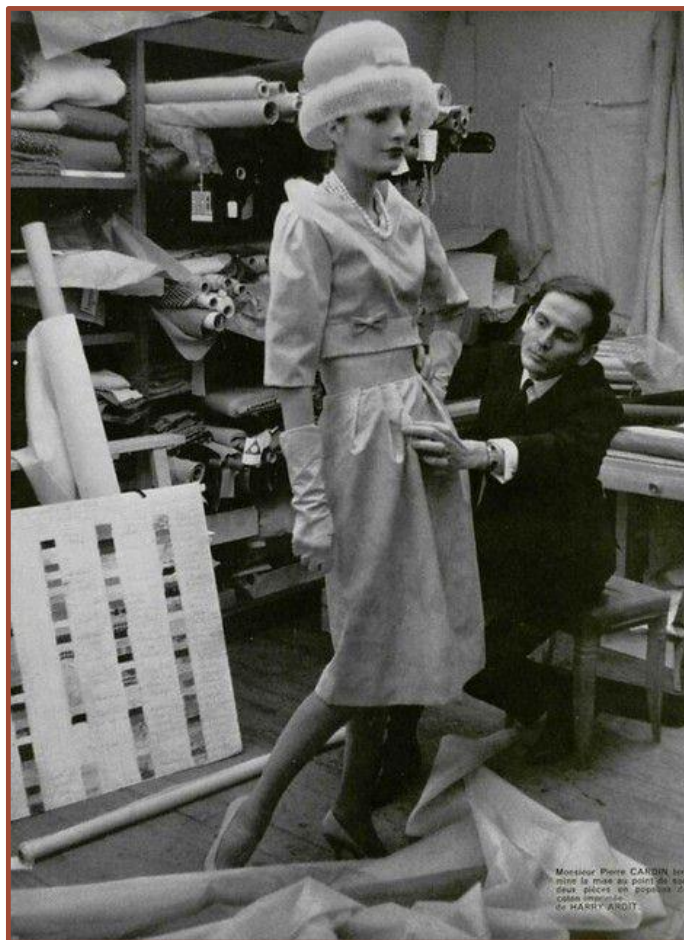

Christian Dior's, „New Look”,
1947

Surse: <https://www.harpersbazaar.com/fashion/designers/g5139/christian-dior-1940s-photos/>
(accesat 7 aprilie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA POSTBELICĂ

- 1959 designerul Pierre Cardin lansează prima colecție de veșminte cu marcă de calitate la prețuri accesibile, tip „prêt-à-porté”, gata de purtat derivat din expresia americană ready-to-wear;

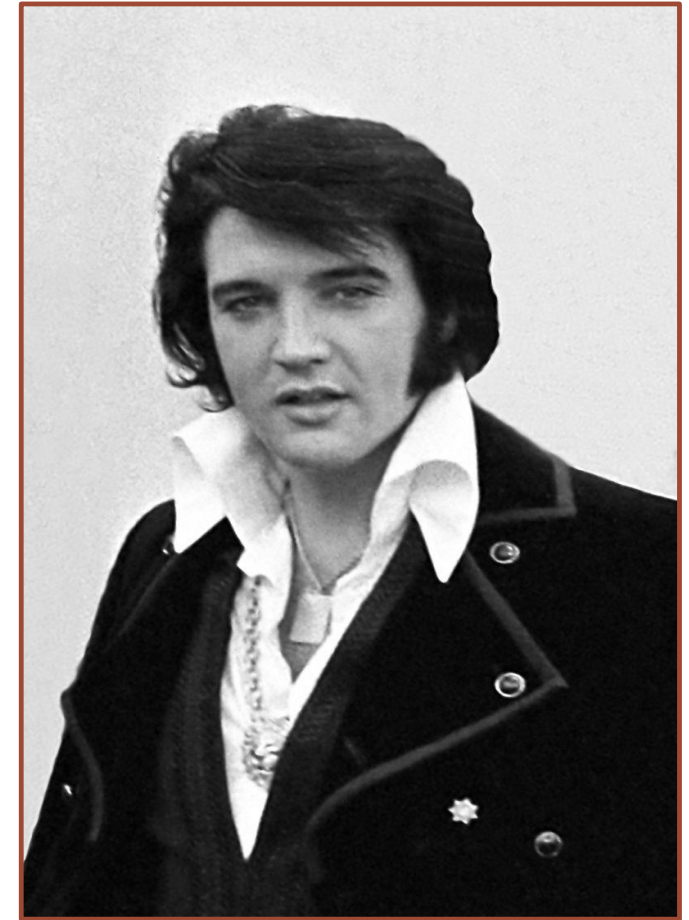

Pierre Cardin, 1959

- Treptat se înregistrează o creștere notabilă a buticurilor cu vânzare de haine la prețuri moderate.

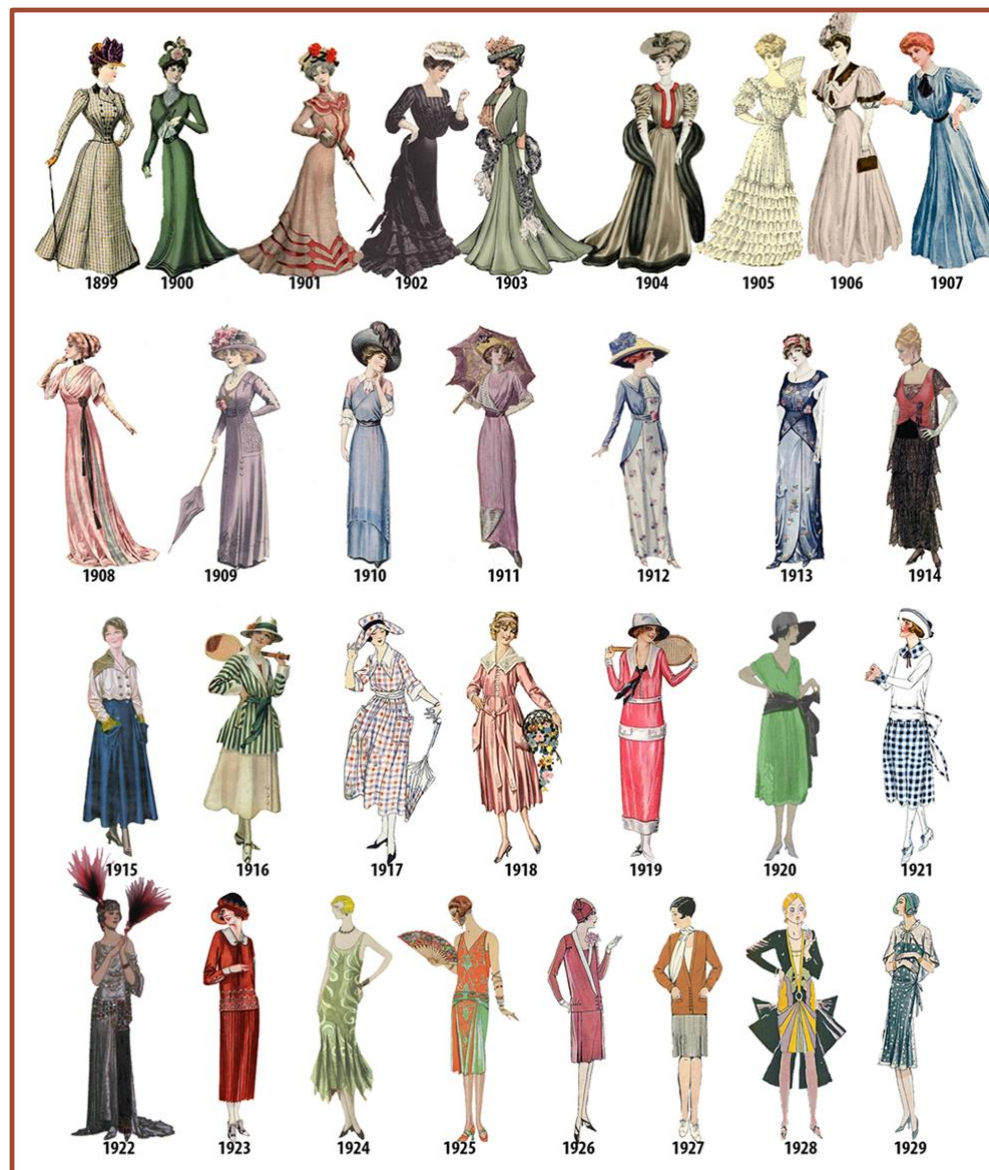
Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

- principala caracteristică: accentul este pus pe individualitate; pe practic;
- este eliminată orice regulă vestimentară;
- anii 1960 – 1970 moda reflecta răspunsul populației la modificările sociale și economice: apar tot mai multe magazine specializate în îmbrăcăminte pentru femei - aflate în faze diferite ale carierei lor profesionale;
- tonul în modă este dat din ce în ce mai mult de personalitățile cu un înalt statut social și este influențat în special de prefacerile din lumea afacerilor, a show-business-ului, a sportului, a politicii sau a artei;
- anii 1970 – 1980 popularitatea modei disco s-a datorat entuziasmului pentru discoteci și astfel rock and roll-ul, dansatorii de aerobic sau superstarurile muzicale, ca Elvis Presly, au avut un impact major în răspândirea și formarea noilor valori în modă;

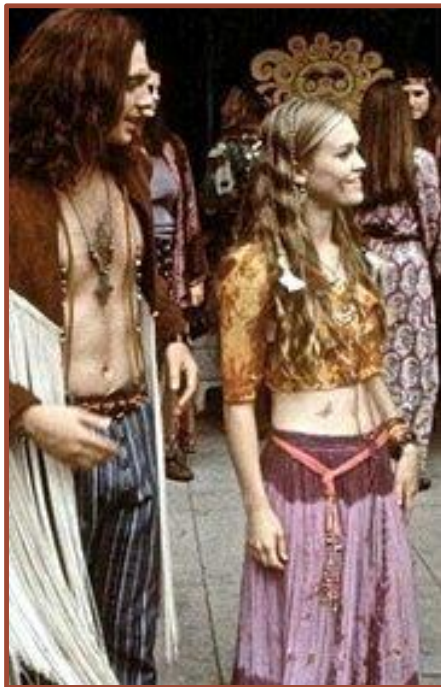
Portret Elvis Presly, 1970

EVOLUȚIA ROCHIEI 1899 – 1970

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

- anii 1960 – 1980 vestimentația devine o expresie a luptei tineretului împotriva sistemelor; apar subculturile care declanșează adevărate mișcări de modă retro sau anti-instituțională: exemplu așa-numitul „hippie-look” (împotriva societății imperialiste occidentale); „punk rock” (împotriva autorității instituționalizate); „teddy-boy look” (nostalgie pentru anii 1950); rock look; retro look; heavy metal look (fanii muzicii heavy metal); black power look etc.

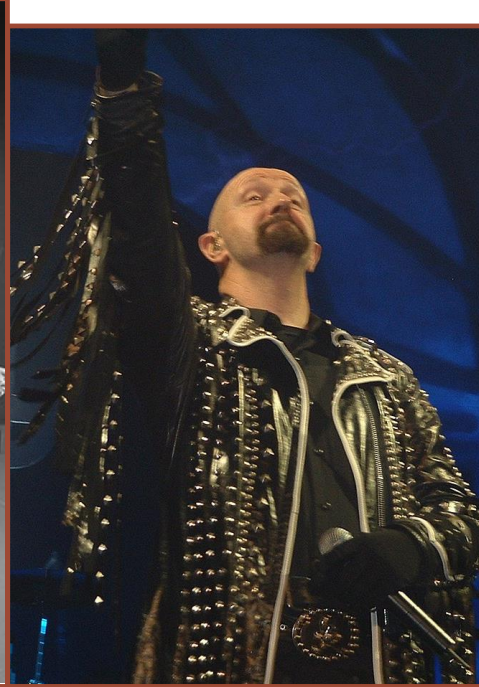
Hippie look

Punk look

Teddy-boy look

Heavy metal look

Black power look

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

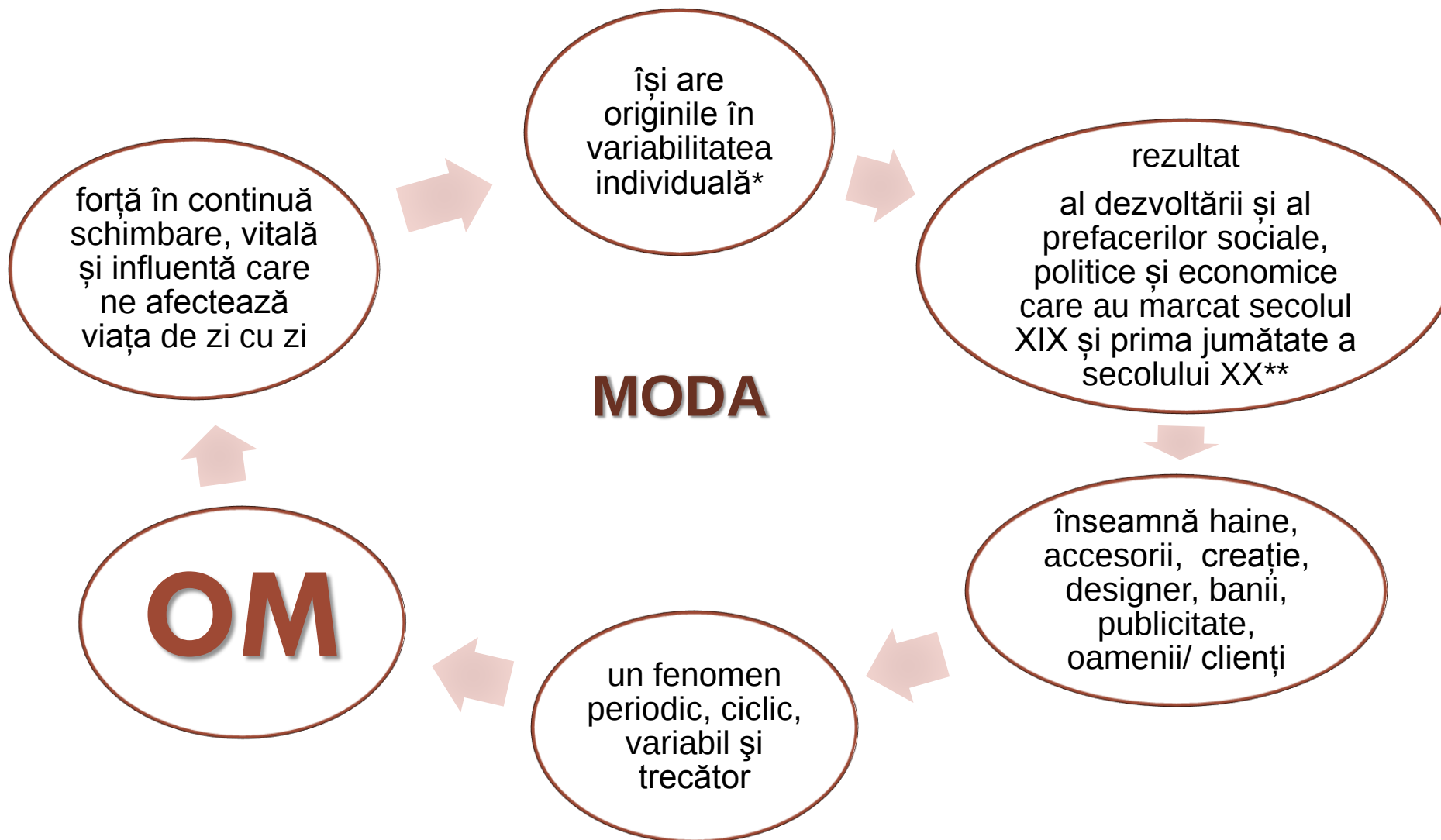
- dezvoltarea tehnologică continuă cauzează frecvent o nouă modă, uneori chiar în diferitele perioade ale aceluiași an;
- crearea de noi și noi fibre sintetice de exemplu a dus pe de o parte la invadarea pieței cu îmbrăcăminte ieftină și pe de altă parte chiar la apariția unor noi industrii, precum cea a costumelor de baie, a ciorapilor de damă ș.a.m.d.
- blue jeans*–ul devine un adevărat simbol:
 - ✓ al modei contemporane, al reușitei confecțiilor cu costuri de producție și calitate mici care au dus la un consum de masă generalizat;
 - ✓ al internaționalizării vestimentației pe tot globul, cu mici excepții (Coreea de Nord, Iran);
 - ✓ al diversității unui singur produs care se comercializează și astăzi în zeci de culori, nuanțe, forme, tăieturi;
 - ✓ al modei unisex, fără vârstă sau statut social;

Surse: <https://ro.pinterest.com/pin/199847302189127315/>
(accesat 14 aprilie 2021)

*a fost descoperit de Oscar Levi Strauss în 1853 care a croit un pantalon din pânză de cort pe care îl vindea căutătorilor de aur (Grau 2002, 103)

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

*BONTE-IZARD 1999, 353; CARAGEA 1999, 13; NANU 1976, 16

**GRAU 2002, 19

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

de-a lungul istoriei au existat orașe care datorită puterii culturale și politice au influențat moda întregii Europe

**CAPITALE ALE
MODEI**

**Paris, Londra,
Milano, Roma,
Veneția, Madrid,
Barcelona,
Viena**

Designer și creație vestimentară

Giorgio Armani, designer italian, născut în 1934, a fondat compania Armani în anul 1975.

https://en.wikipedia.org/wiki/Giorgio_Armani
<https://ro.pinterest.com/pin/1000000000000000000/>

accesat 12 februarie

Designerii sunt în cei care combină materialele, culorile, formele în funcție de dorințele clientului.

Creația vestimentară acoperă o sferă foarte largă de cuprindere: cunoașterea și utilizarea instrumentarului științific și practic destinat producerii de idei pentru noi produse; definește personalitatea unui produs, cererea lui pe piață și șansele de reușită în comparație cu alte produse.

Proiectarea și realizarea pieselor de îmbrăcăminte se află sub incidența a numeroși factori: vârsta diferitelor segmente de cumpărători, anotimpul sau sezonul, stilul sau genul preferat.

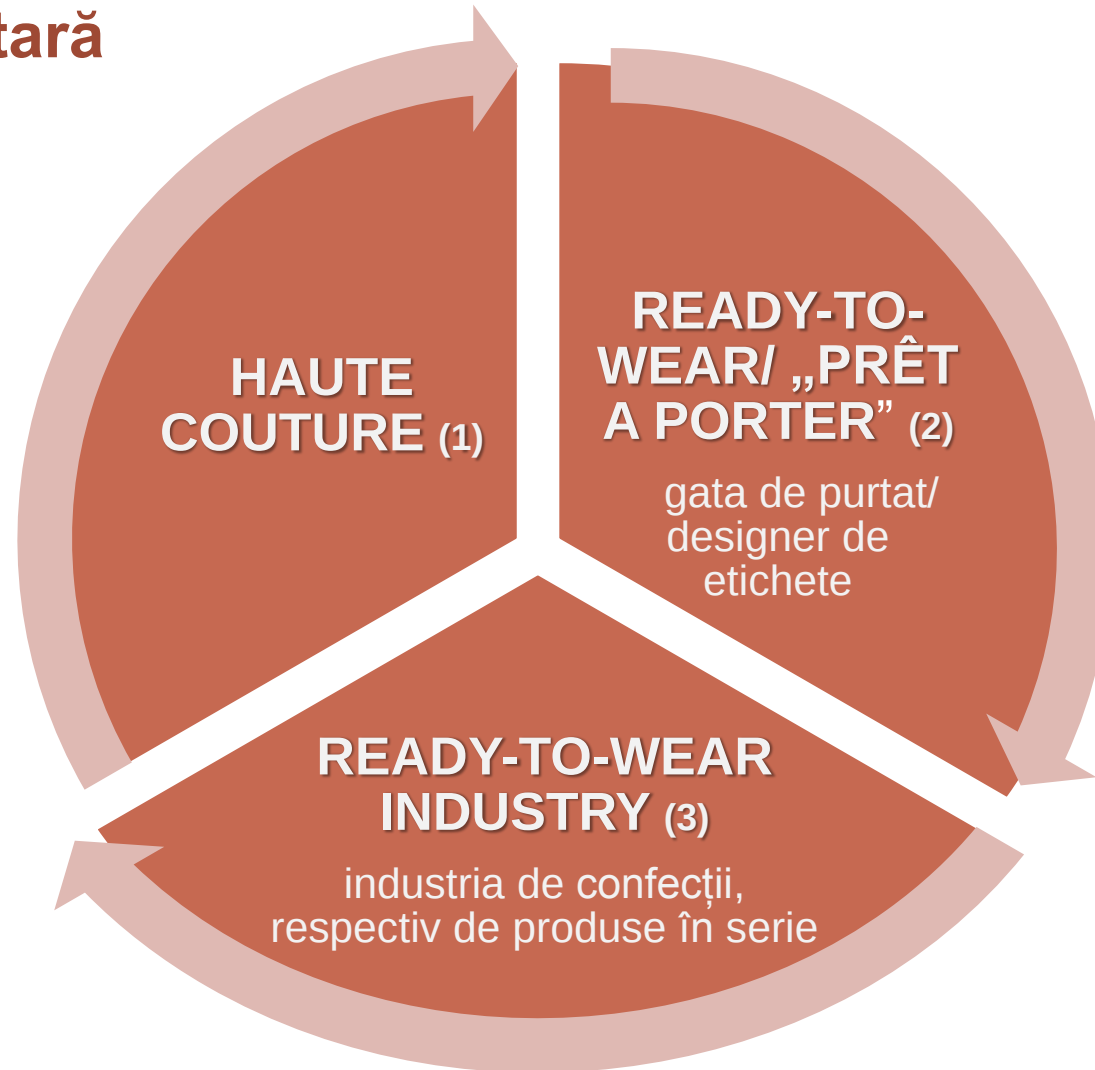

Paul Poiret, creator de modă francez (coutier). Prima jumătate secol XX.
https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Poiret
accesat 12 februarie

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

Designer și creație vestimentară

astăzi producătorii de
modă se împart în
trei categorii de bază:

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ

Designer și creație vestimentară

Creație Chanel

Creație Vetements

(1) confecționarea de haine personalizate, la comandă, și de cele mai multe ori realizate manual din materiale scumpe de mare calitate, cu o foarte mare atenție la detalii*

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ Designer și creație vestimentară

**(2) haine de calitate produse
de un designer consacrat
(Gucci, Calvin Klein, Paul
Smith, Kenzo), după
dimensiuni standardizate,
realizate în fabrici și vândute în
magazine***

Surse: <https://www.gucci.com/>
(accesat 12 februarie 2021)

Scurtă istorie a modei/ PERIOADA CONTEMPORANĂ Designer și creație vestimentară

Surse: <https://bellatory.com/fashion-industry/>
(accesat 12 februarie 2021)

(3) se referă la
producția de masă a
articolelor „gata de
purat”, fabricate în
serie, uneori în țări
cu salarii mici și
forță de muncă
calificată/
necalificată (costuri/
prețuri mici)*

Surse: <https://en.wikipedia.org> (accesat 12
februarie 2021)

*Surse: <https://en.wikipedia.org> (accesat 12 februarie 2021)

Scurtă istorie a modei/ACTUALITATE

Cum putem
descrie astăzi
îmbrăcămintea?
În domeniul
designului
vestimentar se
vorbește despre
așa numitele
**GENURI DE
MODĂ.**

EXTRAVAGANT

ROMANTIC

CLASIC

ELEGANT

SEXI

LEJER

SPORT

STARLETĂ

Scurtă istorie a modei/ COSTUME ȘI UNIFORME

Împăratul roman Traian
în haine militare

- în paralel cu vestimentația civilă se dezvoltă diferite tipuri de îmbrăcăminte cu caracter laic, militar sau național;
- istoria omenirii este oarecum sinonimă cu istoria credinței și a războiului fapt care a necesitat utilizarea unor piese îmbrăcăminte și accesorii speciale pentru identificarea, impunerea respectului, protecției și a puterii atât a bisericii și a armatelor;
- hainele militare de exemplu au evoluat ca și îmbrăcăminte comună în funcție de zona geografică, de materialele indigene, de tehnicile specifice de război uzitate în diferitele epoci (care au determinat apariția și folosirea armurilor sau înlocuirea acestora cu uniforme);

Cavaler medieval cu
armură

Scurtă istorie a modei/ COSTUME ȘI UNIFORME

- **UNIFORMA** este un set de piese separate de îmbrăcăminte (una sau mai multe) confecționat după un anumit model și din același material cu specificații detaliate pe combinația lor care ajutau la identificarea regimentului/ armatei sau a cultului religios aparținător; acestea accentuau loialitatea și sentimentul de apartenență*

Surse: <https://www.viața-liberă.ro/vlg-cultura/74715> (accesat 8 februarie 2021)

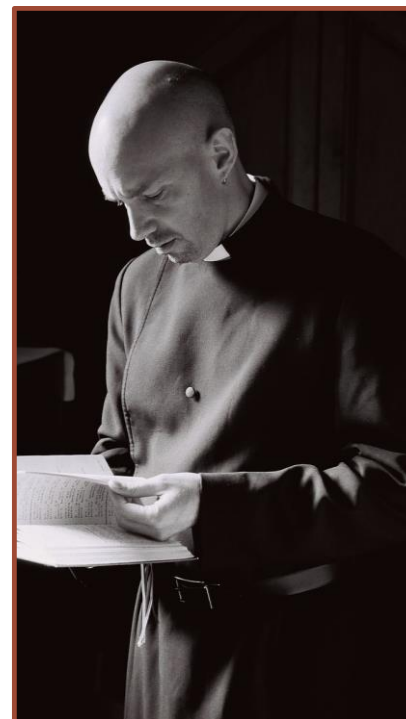

Ienicer din armata turcă

Brigader francez, Primul Război Mondial

Surse: https://ro.wikipedia.org/wiki/Primul_R%C4%83zboi_Mondial# (accesat 8 februarie 2021)

Preot anglican

Preot ortodox de origine greacă

Preot romano catolic

Surse: <https://en.wikipedia.org/wiki/Cassock#/> (accesat 12 aprilie 2021)

*după al doilea război mondial modelul a fost adoptat de diferite grupuri: școli, universități, cercetași, majorete, cluburi sportive etc.

Scurtă istorie a modei/ COSTUME ȘI UNIFORME

- uniforme militare au influențat puternic îmbrăcămintea civilă a secolului al XX-lea (șepci cu vârf; jachete „bombardiere” din piele; cizme înalte din piele; pardesiuri cu două piepturi și cu nasturi din alamă; simboluri preluate precum stele, dungi, împletituri, embleme naționale; culoarea kaki, imprimeuri tip camuflaj)

Imprimeuri tip
camuflaj

Designer Ritu Beri, 2010

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL NAȚIONAL

- Îmbrăcămintea asigură continuitatea și transmiterea din generație în generație a unui anumit cod vestimentar; ne arată istoria unei anumite națiuni și ne dezvăluie informații despre tradițiile, credințele și percepțiile despre frumusețe ale acesteia – astfel costumul este un important document istoric și etnografic, el deținând elemente sesizabile în evoluția lui prezente încă din preistorie*;
- costumul folosit pentru a reprezenta cultura sau identitatea unui anumit grup etnic este cunoscut sub denumirea de costum național, popular, etnic**;
- costumul național ne ajută să identificăm țările care au o istorie sau un patrimoniu similar sau comun;

Costume de țărani de etnie română, maghiară, slavă și germană
din Ungaria, 1855

*COMSA 1995, 123 ; DUMITRESCU 1974, 353; GOURHAN 1983, 167-173

****noi vom folosi în continuare denumirea de costum național**

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL NAȚIONAL

Costum național ceh

- costumul național, așa cum îl cunoaștem astăzi, s-a desprins la un moment dat, la începutul perioadei moderne, ca un tip specific, bine definit în fiecare țară europeană;

Costum național danez

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL NAȚIONAL

Surse: <https://www.ashmoleanprints.com/> (accesat 14 aprilie 2021)

Fată de origine engleză, după
Hans Holbein tânărul, 1540

- după izbucnirea mișcărilor naționaliste, țărănimea Europei a ajuns să servească drept model pentru tot ceea ce părea autentic și de dorit în lupta pentru definirea identităților și constituirea statelor naționale:
 - ✓ oameni de rând sau din popor au fost nevoiți să-și cultive și producă propriile fire, să țeară și să-și croiască propriile haine menținând astfel nealterat ceea ce moșteniseră de la generațiile anterioare;
 - ✓ înainte de industrializarea producției de țesături în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea costul țesăturii era foarte ridicat, ceea ce a făcut ca majoritatea oamenilor de rând să se afle în incapacitatea financiară de a avea acces la anumite tipuri de produse sau materiale și să dețină un număr limitat de piese de îmbrăcăminte - multe dintre piesele considerate de sărbătoare fiind lăsate moștenire generațiilor tinere;
 - ✓ în secolul XIX se dezvoltă la nivelul întregii Europe o adevărată economie familială definită de specialiști ca și o industrie casnică textilă;

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL POPULAR/ NAȚIONAL

Costum național norvegian

- diferitele variante naționale nuanțează un principiu de bază, care constă în suprapunerea unei întregi serii de piese, de lungimi diferite, peste cămașa albă, lungă (până la genunchi sau glezne)*;
- A.J.B. Wace și M.S.Thompson remarcă că: „femeile își imaginează că sunt mai elegante dacă își pun cât mai multe haine una peste alta, iar, când, duminică și le pun pe cele mai bune, îmbracă atât de multe câte pot suporta”**;

Costum național din Albania

*Principiu definit în anul 1961 de Eva Nienholdt în lucrarea *Kostümkunde*, Braunschweig*, 1961, p.245

**ARTA, 1979, 19

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL POPULAR/ NAȚIONAL

- costumul se caracterizează prin prezența unei aceleiași scheme compoziționale:

cămașă, pantaloni, vestă sau pieptar, curea, haină sau cojoc, pălărie sau căciulă, încălțăminte (opinci, ghete, cizme) și accesorii, la bărbați; cămașă lungă până la glezne sau scurtă în talie și fustă, șurțe, rochii, brâu, vestă sau pieptar, haină sau cojoc, piese pentru îmbrobodirea capului, încălțăminte (opinci, ghete, cizme) și accesorii, la femei;

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL POPULAR/ NAȚIONAL

- varietatea veșmintelor permite diferitelor naționalități sau comunități de oameni învecinați să se diferențieze unele de celelalte, uneori prin folosirea unui anume detaliu vestimentar sau să se recunoască ca aparținători ai unui grup în cadrul aceleiași societăți;

Costume naționale din trei sate învecinate din Mărginimea Sibiului, România. Iuliana Fabrițius Dancu, acuarele, colecția de grafică documentară, Muzeul ASTRA

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL POPULAR/ NAȚIONAL

- costumul național indică starea socială, civilă sau religioasă; el apare în diverse forme, diferite de la o zonă geografică la alta (chiar și în cadrul aceleiași societăți) sau perioadă de timp și tipuri specifice pentru ocazii de zi cu zi sau de lucru (astăzi s-a renunțat în totalitate la el); pentru sărbătorile de peste an sau care țin de ciclul vieții; pentru festivaluri în prezent;

Mire și mireasă,
S-V Bulgariei

Fată
nemăritată,
S-V Bulgariei

Fecior,
Centrul
Bulgariei

Femeie
nemăritată,
S-V Bulgariei

Scurtă istorie a modei/ COSTUMUL POPULAR/ NAȚIONAL

Surse: http://ploiadecuvinte.blogspot.com/2012_04_16_archive.html
(accesat 14 aprilie 2021)

Regina Maria a României

- costumele de sărbătoare caracterizate prin noblețe, solemnitate, monumentalitate au astăzi o funcție mai mult rituală sau festivă/ estetică;
- costumele naționale asigură astăzi un sentiment de coeziune cu familia, cu trecutul și cu neamul căruia îi aparținem fiind adesea purtate la evenimente sau sărbători speciale, la slujbele religioase;
- astăzi costumele tradiționale și în special elementele decorative brodate sunt o sursă de inspirație pentru moda vestimentară;

Rochie de ocazie contemporană

Clasificare îmbrăcăminte

Rochie drapată modernă
Surse: <https://www.breslo.ro/item/rochi-e-drapata> (accesat 21 ianuarie 2021)

- îmbrăcămintea este un fapt universal;
- deși există o mare varietate de forme și de materiale criteriile legate de partea corporală acoperită sau de structură nu permit o clasificare foarte largă a tipurilor de îmbrăcăminte;
- cercetători precum A. Leroi-Gourhan* sau Albin Michel au clasificat îmbrăcămintea în: **drapată***, **dreaptă**, **formată din dreptunghiuri cusute și tăiată după linia corpului**. La acestea H. Balfet în 1981, în lucrarea *Construction de vêtements par fabrication du matériau* mai adaugă o singură categorie, aceea a **hainelor întocmite prin fabricarea materialului**.

Rochie dreaptă, tăiată modernă
Surse: <https://www.perniaspopupshop.com> (accesat 12 aprilie 2021)

*Bonte-Izard 1999, 352

**Îmbrăcămintea drapată a precedat tăierea pânzei și crearea articolelor de îmbrăcăminte cusute care conferă fiecărui ansamblu un aspect distinctiv purtat atât de bărbați, cât și de femei. Surse: http://www.cbseacademic.nic.in/web_material/doc/fashion_studies/3_XII_Text_Book.pdf (accesat 21 ianuarie 2021)

Clasificare îmbrăcăminte

- varietatea veșmintelor* (variante ale aceluiași tip sau tipuri diferite) purtate într-un ansamblu cultural dat este la rândul ei determinată de caracteristici, precum:
 - regionale (varietatea regională permite chiar și grupurilor învecinate să se diferențieze între ele prin folosirea uneori a doar unui mic detaliu vestimentar sau decorativ);
 - economice (societățile au tranzacționat în permanență bunuri între ele);
 - necesități funcționale, de exemplu cele ale adaptării la mediu fac ca aceeași piesă să primească valențe diferite;
 - circumstanțe sociale și religioase diferite duc la asocierea unor ansambluri vestimentare în totalitate sau doar parțial diferite, caracterizate printr-un număr variabil de piese și/ sau de combinații (costume de toată ziua, de sărbătoare, de ceremonie etc.);
 - etatea purtătorului sau folosirea îmbrăcămînții ca semnificant care permitea transmiterea informațiilor celor mai diverse (vârstă, statut de fată, de femeie căsătorită, văduvă).

Rolul și semnificațiile vestimentației

- cercetători din diferite domenii de activitate, precum sociologi, antropologi, etnologi, filosofi, psihologi etc. au încercat de-a lungul timpului să explice motivația care la determinat pe om să poarte haine;
- au fost emise teorii legate de: protecție și adăpost; seducție; utilitate; ierarhie; credințe și ritualuri; identificare personală; înfrumusețare; pudoare; diferențiere și intergrare socială; comunicare;
- apariția, dezvoltarea, modificarea și transformarea de-a lungul istoriei a îmbrăcăminții/ costumului popular/ modei vestimentare se caracterizează printr-o interdependență continuă față de procesele evolutive ale condițiilor climatice, geografice, materiale, sociale, politice și ideologice ale comunităților umane;

Surse: <https://blog.renania.ro/stil/tinuta-de-conferinta/> (accesat 12 aprilie 2021)

Rolul și semnificațiile vestimentației/ PROTECȚIE ȘI ADĂPOST

- **rolul practic-protector** aflat în directă legătură cu condițiile de mediu este demonstrat încă din paleolitic prin observarea primelor obiecte cu aspect vestimentar realizate din piele, blană sau din materiale vegetale (frunze) și până astăzi;

Locuitori din Papua Noua Guinee, Insulele Pacific

❖ în secolul XX
locuitorii insulelor Pacificului
mai purtau încă fuste din
frunze și coroane din flori pe
cap*; laponii se acoperă în
continuare cu blănuri iar
noi toți ceilalți ne schimbăm
vestimentația
în funcție de anotimp

Vânători de vulturi cazaci, Mongolia. După Bayan UIGII.

Rol și semnificații/ SPIRITUAL, de pudoare, magic

- cu timpul a fost invocat de către specialiști și motivul pudorii, atestat în Biblie* și invocat cu predilecție de către moraliștii creștini;
- noțiunea de pudoare este diferit definită în spațiu și timp, astfel dacă concept nu este documentat la civilizațiile antice (CARAGEA 1999, 10) el este impus de clasa dominantă medievală (NANU 1976, 12);
- vestimentația, indiferent de gradul de simplitate îl investea pe omul primitiv cu atribute și puteri noi, uneori magice; realizează legătura cu divinitatea și îi oferă protecția contra răului (BOUCHER 2002, 9);
- filosoful german Diogenes Teufelsdröckh, amintit, consideră că sentimentul pudorii s-a născut sub haine (CARLYLE 1998, 49);

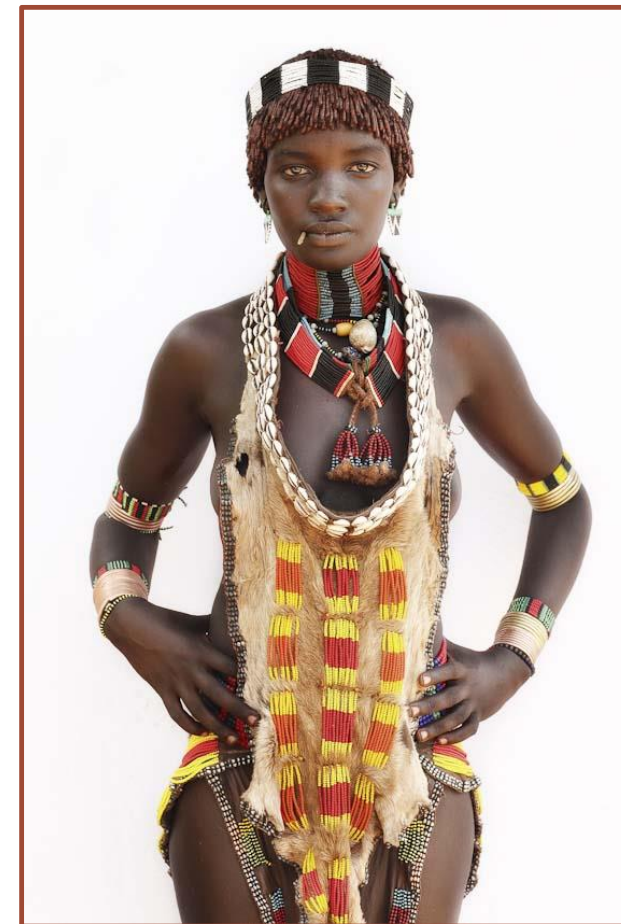

Icoană „Căderea în păcat a lui Adam și a Evei și izgonirea lor din Grădina Raiului”, Scheii Brașovului, România, a doua jumătate secol XIX. Colecția Muzeului ASTRA

*„li s-au deschis ochii și au descoperit că erau goi, și culegând frunza de smochin s-au acoperit cu ele” (Geneza: 3,7)

Rolul și semnificațiile vestimentației/ ESTETIC, de înfrumusețare

- În anul 1831 filosoful german Diogenes Teufelsdröckh în lucrarea „Die Kleider, ihr Werden und Wirken” (Hainele, originea și influența lor) arată că cea dintâi menire a hainelor nu a fost să ofere căldură sau decență ci să împodobească*;
- André Leroi-Gourhan este și el de părere că valoarea protectoare a hainelor nu este mai importantă decât forma și „accesoriile decorative” iar acestea din urmă reprezintă primul nivel al utilizării podoabelor și vestimentației (GOURHAN 1983, 167-168);

Surse: <https://www.mario-gerth.de/african-nomads.html>
(accesat 12 aprilie 2021)

*și în mitologia mexicană apare o relatare conform căreia zeul-rege al toltecilor, Quetzalcoatl văzându-se gol „s-a găsit oribil” și „și-a disimulat urâtenia față de el însuși și față de celelalte ființe cu o podoabă de pene” (CARAGEA 1999, 48, 9)

Rolul și semnificațiile vestimentației/ ESTETIC, de înfrumusețare

- **Conceptul de înfrumusețare** a corpului a fost un factor variabil de la o societate la alta și în diferite perioade istorice, ajungându-se uneori să fie mai puternic decât confortul propriu, utilitatea și chiar purtabilitatea în sine a diferitelor obiecte vestimentare sau să fie realizat prin metode de modificare corporală;

Rochia de mireasă
a reginei Sophia Magdalena a Suediei, 1766.

Surse: <https://en.wikipedia.org>
(accesat 9 februarie 2021)

În Europa
secolului al XVIII-lea, fustele pentru femei
s-au extins foarte mult în lățime.
„Panierul” sau cadrul de susținere făcea
fusta atât de largă de ambele părți a
șoldurilor încât ușile și scările au trebuit să
fie lărgite
pentru a permite purtătoarei
să treacă.

Rol și semnificații/ ÎNFRUMUSEȚARE

Corset victorian, secol XIX.
<http://vintageephemera.blogspot.com>
(accesat 9 februarie 2021)

Femeie Kayan cu gâtul alungit cu ajutorul inelului de alamă, Thailanda.
<https://epicureandculture.com>
(accesat 9 februarie 2021)

Pantof foarte lung tip Poulaines, secol XIII-XIV.
<https://www.rijksmuseum.nl/nl/collectie/BK-NM-887>
(accesat 9 februarie 2021)

Femeie înfrumusețată prin scarificare, Sudan.
<https://rift-valley.com>
(accesat 9 februarie 2021)

Picior „lotus” la femei, China.
<https://www.gandul.ro>
(accesat 9 februarie 2021)

Pictură în ulei pe pânză, 1770-1771.
Sir Joshua Reynolds în pantaloni strâmți caracteristici epocii.
https://www.flickr.com/photos/piedmont_fossil/3662972174/ (accesat 9 februarie 2021)

Rol și semnificații/ SENZUAL

- dorința instinctivă de a seduce, inerentă ambelor sexe a jucat, din cele mai vechi timpuri, un rol determinant în dezvoltarea îmbrăcămînții spre ceea ce numim astăzi modă;

Statueta unei
femei,
Grecia,
secolul al II-lea î.Hr.
Muzeul
Metropolitan
de Artă, SUA

Surse: <https://ro.wikipedia.org>
accesat 11 februarie 2021

Surse: <https://www.shutterstock.com>
(accesat 11 februarie 2021)

Regele Ludovic al XIV-lea al
Franței, 1701

Surse: <https://www.agentiadepresamo>
[ndena.com](https://www.ndena.com) accesat 11 februarie 2021

Lady Gaga în rochie creată de
Valentino Haute Couture, 2019

Rol și semnificații/ SOCIAL

- **rolul social** a fost și este cel mai semnificativ și determinant aspect al vestimentației din toate timpurile întrucât hainele reflectă cel mai direct condițiile și raporturile sociale;
- **îmbrăcămintea** joacă un rol important în construcția aspectului nostru exterior;
- **vestimentația** este cea care ne induce prima impresie pe care ne-o creăm despre o persoană;
- **hainele**, conform multor opinii științifice, sunt cele care l-au făcut pe om o ființă socială oferindu-i individualitate, distincție și organizare socială (CARLYLE 1998, 49; GOURHAN 1983, 124);
- puterea „veșmintelor” este atât de mare încât în diferite momente ale istoriei, conducătorii au încercat să mențină statutul quo între ei și oamenii de rând prin legi sumptuare restrictive*;
- purtarea unei piese comunica prin simpla observație a celui alt rolul jucat de purtător în societate, de exemplu privind o pălărie și modul de purtare al acesteia poți citi că purtătorul este învățător (în epoca modernă în țările române de exemplu doar învățătorii purtau pălărie; dacă pălăria este decorată cu flori, pene și alte materiale purtătorul poate fi un tânăr fecior sau un proaspăt mire; șapca cu cozorocul purtat la spate ne arată că persoana este fie un iubitor al muzicii rapp fie un rebel);

*Mai ales în perioada medievală erau de exemplu restricționate utilizarea țesăturilor precum catifea, șireturi și blană, în timp ce unele culori ca și violetul sau aurul erau rezervate exclusiv regalității și nobilimii.

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Identificare și apartenență etnică

Pereche din Grecia

Pereche din România*

Femeie din Albania

Pereche din Spania

Pereche din Portugalia

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Identificare și apartenență etnică

Pereche din Germania

Pereche din Polonia

Pereche din Ungaria

Familie din Bulgaria

Femeie din Olanda

Femeie din Franța

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Identificare și apartenență un grup

a accepta să te îmbraci într-un anumit fel înseamnă a intra într-o comunitate/ societate*

Grup Hippie, anii '60

Punk, 1981

Rockeri, 2008

*CARAGEA 1999, 10; NANU 1976, 6

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Statutul în cadrul societății

Femeie săracă

**Varietatea hainelor și
actul de îmbrăcare al acestora
sunt supuse unor circumstanțe diferite aflate
în directă legătură cu
etatea purtătorului,
de starea economică sau statutul social** al
acestuia și
cu împrejurările sau evenimentele la care
participă.**

**Decorul veșmintelor asigură o recunoaștere
internă comunităților.**

Femeie bogată

*În cazul uniformelor armate ierarhia este accentuată prin proiectarea și numărul de nasturi sau însemne și panglici

**persoane cu rol în viața magico-religioasă a comunității, oameni cu funcții de conducere, militari

Surse: <https://www.google.com/> (accesate 15 februarie 2021); BONTE-IZARD 1999, 353; CARAGEA 1999, 56; Comșa 1995, 124; COMORI 1995, 34, 36; GENNEP 1996, 147-150; NANU 1976, 19, 23

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Statutul în cadrul societății

Vestimentația indică rangul*, puterea, autoritatea

Soldat

General

Familia regală a Danemarcei

*În cazul uniformelor armate ierarhia este accentuată prin proiectarea și numărul de nasturi sau însemne și panglici

Surse: <https://www.google.com/> (accesate 15 februarie 2021)

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Profesia

Prefacerile din cadrul vestimentației au făcut ca astăzi puține profesii să mai poate fi identificate după îmbrăcămintea purtată de către posesori (călugări, preoți, militari, judecători).

Rol și semnificații/ SOCIAL/ Identificare apartenență sexuală*

Fetiță bebeluș

Femeie

Bărbat

Băiat

Băiat bebeluș

*GOURHAN 1983, 168-173

Surse: <https://www.elcokids.ro/papusi-llorens-si-accesorii>; <https://ro.ieftine2021.ru/> (accesat 13 aprilie 2021)

PIESA DE ÎMBRĂCĂMINTE

Femeie torcând. Colecția de fotografie digitală, Muzeul ASTRA

- hainele sunt produse din materiale textile realizate din materii prime textile: fibre, fire textile, țesături;
- fibrele sunt materii prime textile care se prezintă sub forma unor filamente subțiri; ele pot fi naturale (vegetale - in, cânepă, bumbac, bambus, rafie; sau animaliere – lână, păr, mătase) sau chimice (artificiale și sintetice) și pot avea un aspect asemănător, diferența fiind dată de proprietățile fiecărui tip de fibră;
- firele textile se obțin prin răsucirea simultană a mai multor fibre (rezultate după procesul de prelucrare) se obțin firele textile, care sunt transformate în țesături și tricoturi. Procesul de răsucire manuală a fibrelor se numește **toarcere**, iar cel realizat în întreprinderi numite filaturi se numește **filare**.

Filare industrială

PIESA DE ÎMBRĂCĂMINTE

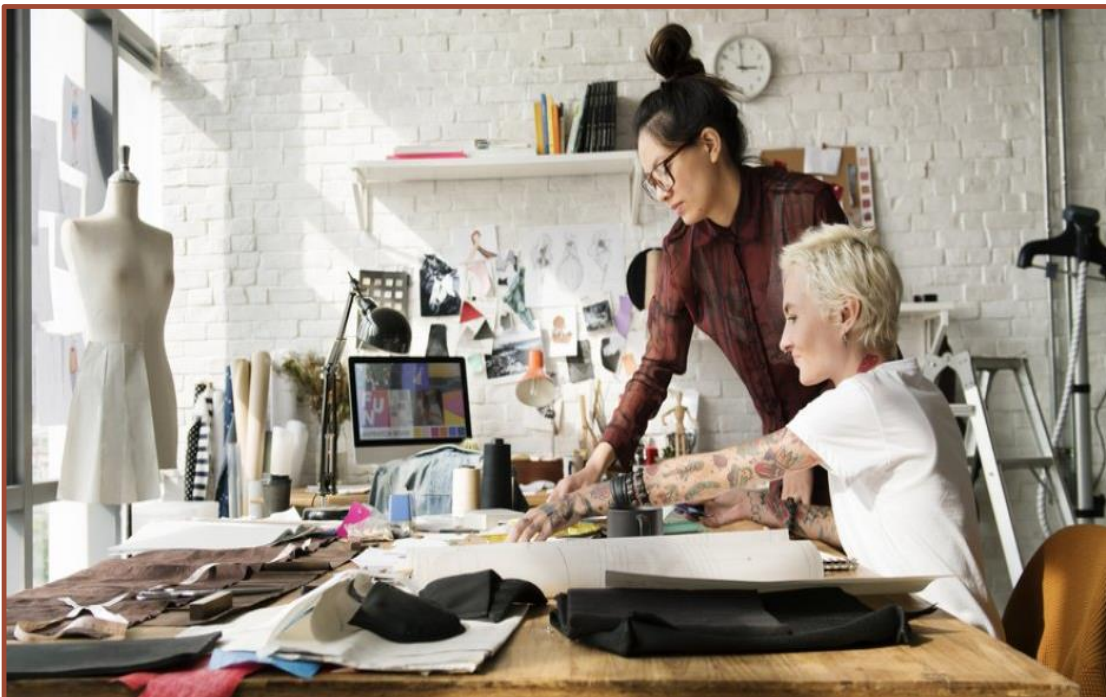
Țesătură realizată la război manual

- **țesătura** este un produs textil obținut, cu ajutorul unui război de țesut, prin împletirea perpendiculară a unor fire așezate pe verticală, respectiv pe lungimea țesăturii, numite fire de urzeală, cu fire așezate pe orizontală, respectiv pe lățimea țesăturii, numite fire de bătătură;
- **tricotul** este un produs textil, alcătuit dintr-o succesiune de ochiuri înlănțuite pe direcție orizontală, ochiuri legate între ele, aranjate sub formă de șiruri și rânduri. Elementul de bază al structurii tricotului este ochiul. Tipul și forma ochiurilor, precum și modul de legare a acestora determină structura tricotului.

Tricot țesut industrial

PIESA DE ÎMBRĂCĂMINTE

Atelier de croitorie

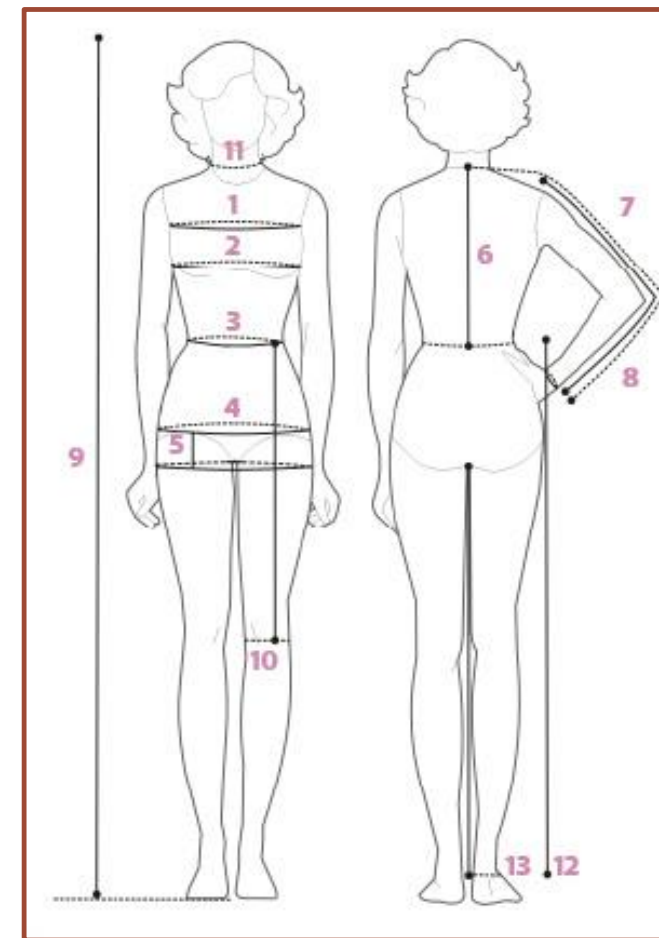
➤ materialele textile sunt caracterizate printr-o serie de proprietăți:

- ✓ **fizice:** dimensiunea (lungimea, lățimea), grosimea (mm), desimea, masa specifică (g/m^2);
- ✓ **mecanice:** rezistența, elasticitatea (capacitatea de a reveni la forma inițială după întindere, spălare);
- ✓ **funcționale:** capacitatea de izolare termică (depinde de cantitatea de aer staționar din fibre și dintre fibre), higroscopicitatea (reține cu ușurință apa din atmosferă și pe cea eliminată de către om sub formă de transpirație), permeabilitatea la aer;
- ✓ **aspect:** culoarea, luciul, capacitatea de revenire din șifonare, flexibilitate;
- ✓ **tehnologice:** țesut (realizarea pânzei), brodat cu mâna sau la mașină (pentru decorarea pânzei), tăiat, încrețit, croit, cusut (pentru unirea bucăților de pânză), asamblat, încheiat cu mâna sau la mașină, tivit cu mâna sau la mașină, aplicat cu mâna sau la mașină, croșetat cu mâna sau la mașină;

CUM PUTEM CONFEȚIONA O PIESĂ DE ÎMBRĂCĂMINTE

PRINCIPII DE CARE TREBUIE SĂ ȚINEM SEAMA

- punct de referință: corpul uman;
- modelul ales;
- caracteristicile materialului ales;
- funcționalitatea;
- echilibrul;
- proporția;
- scara (relația dintre model și ornamente);
- valoarea estetică;
- contrastul între texturi (mat/ lucios; neted/ rugos; rigid/maleabil) sau culori;
- simetria;
- repetiția (poate fi folosită pentru a obține diferite efecte);

CUM PUTEM CONFEȚIONA O PIESĂ DE ÎMBRĂCĂMINTE

INSTRUMENTE DE LUCRU NECESARE

- *linia gradată*, utilizată la desenarea liniilor de tipar. Aceasta are o lungime de 1 metru și este folosită la trasarea liniilor cu cretă pe material.
- *centimetrul de croitorie*, gradat în centimetri și milimetri și folosit la măsurare, luarea măsurilor pe corp și măsurarea materialelor textile în vederea realizării produselor;
- *cutterul* pentru croi, necesar la tăierea materialului textil;
- *degetarul*, care protejează degetul împotriva înțepăturilor provocate de acele de cusut. Acesta poate fi din metal sau din material plastic.
- *foarfecile*, folosite la croitul materialelor. Acestea pot fi mari, mici sau special pentru croit.
- *creta* de croitorie, folosită la trasarea liniilor de tipar pe materialul textil;
- *acele de cusut*, pot fi lungi sau scurte, subțiri sau groase, în funcție de grosimea materialului textil. Pentru probe se folosesc acele cu gămălie.
- în timpul lucrului, materialul textil trebuie călcat, îndreptat, conform etapelor de lucru. Această operație se realizează cu ajutorul *fierului de călcat electric*, ceea ce necesită o mare atenție din partea lucrătorului. Se folosește o *masă de călcat* specială, prevăzută și cu *mânecar*, dispozitiv special care permite călcatul mânecilor, al cusăturilor mai mici, al gulerelor.

Instrumente de lucru

Război de țesut

Fire textile

Instrumente
pentru tăiat

Ace de
gămălie

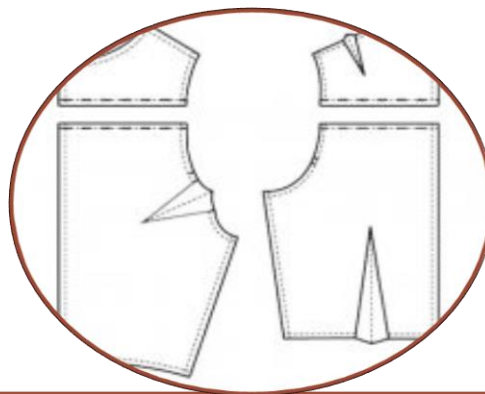

Ace de
siguranță

Perniță,
pentru păstrat
acele

Instrumente de lucru

Tipare

Centimetru
de croitorie

Instrumente de
marcare/ cretă
de croitor

Cuțit pentru
descusut, pentru
butonieră

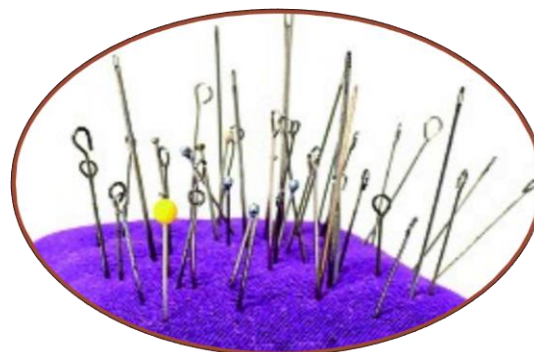
Degetar

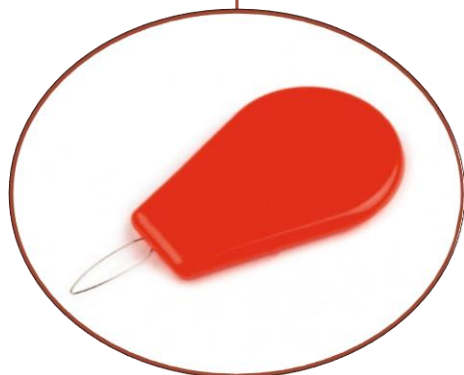
Mașina de cusut

Instrumente de lucru

Ace de cusut

Dispozitiv
de introdus
ața

Pe tot parcursul lucrului
avem nevoie de

Hârtie

Lampă și
fier de călcat

Instrumente de lucru

➤ **Garniturile** sunt detalii funcționale și decorative (pentru a crește atracția estetică) aplicate unui articol vestimentar: nasturi, fermoare, dantele, panglici, șireturi, mărgel, etc.

Nasturii au fost inventați acum aproximativ 800 de ani. Timp de secole, oamenii care purtau nasturi au fost considerați cu moral îndoielnic pentru că puteau se dezbrăce mult mai repede decât ceilalți

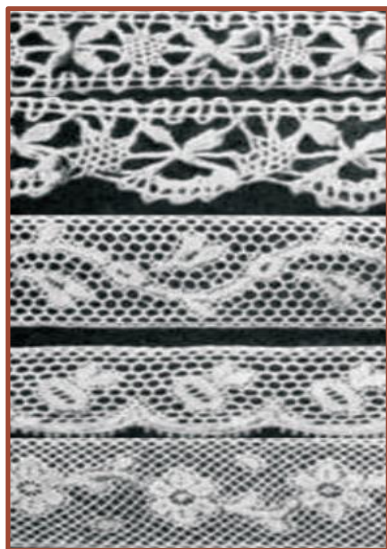
Fermoarul este o închidere glisantă aplicată pe plachete drepte. Astăzi este disponibil în aproape orice lungime și culoare.

Panglici, cum ar fi corzile sau curelele pentru corsete, pot fi filetate prin ochiuri metalice așezate în fiecare parte a unei plachete.

Instrumente de lucru

Tipuri de dantele

Panglici

Dantelă de margine croșetată manual

Mărgele

Volanele drepte sau circulare sunt țesături adunate de-a lungul marginii, la tiv. Sunt aplicate de obicei pe marginea piesei de îmbrăcăminte sau ca o margine care delimitează o anumită zonă.

Fir metalic de aur sau de argint pentru realizarea broderiilor

- **Pregătirea** adecvată a țesăturii este un element preliminar și esențial pentru tăierea părților. Trebuie să înțelegem țesătura și să cunoaștem proprietățile sale date de fibra din componență (bumbac, lână, cânepă, fibre sintetice). Trebuie să ne reamintim că în țesut, firele de urzeală sau fixe sunt întrețesute în unghi drept față de firele de umplutură sau de bătătură.
- **Tăierea:** pe o linie proeminentă este o metodă rapidă și simplă pentru orice țesătură. Înainte de tăiere trebuie identificată fața țesăturii. Cum putem face asta? Fața este mai netedă, modelele sunt de obicei mai proeminente sau mai puternic vizibile decât pe dos.
- **Croirea:** în primul rând avem nevoie de un tipar*; marcarea tiparului pe țesătură se face după tăierea bucăților și înainte de a elimina modelul. Cel mai simplu mod este utilizarea cretei de croitor. Pentru a stabili aspectul lucrării este nevoie de timp și multă răbdare în potrivirea tuturor bucăților care vor forma haina (asemeni unui puzzle). Este foarte important, mai ales din punct de vedere economic, să se utilizeze întreaga lățime și lungime a pânzei.
- **Plierea:** este necesară verificarea alinierii țesăturilor la îndoire (altfel haina va lua un aspect neuniform și inconfortabil). Pentru uniformizarea modelului pe țesătură, ordinea generală este de la stânga la dreapta și se pliază până la margine, pentru fiecare bucată de pânză.
- **Tivirea:** marginile finisate pe lungime ale unei țesături.

CONFEȚIONAREA UNUI ARTICOL DE ÎMBRĂCĂMINTE

Operații de pregătire

1. Pregătirea materialelor necesare	3. Șablonarea pregătirea tiparelor pe material
2. Călcarea materialului pentru a fi neted și uniform	4. Trasarea liniilor cu cretă pe material pentru marcarea detaliilor

Operații de prelucrare

5. Croirea constă în decuparea materialului după marcasele trasate cu creta	6. Coaserea constă în fixarea părților componente și îmbinarea acestora

Operații de finisare

7. Curățarea de scame, ațe rămase	8. Călcarea produsului

”Ideea pe care omul și-o face despre frumos se întipărește în toată găteala lui, îi boțește sau îi scrobește haina, îi rotunjește sau îndreaptă ținuta și, cu timpul, se insinuează subtil în trăsăturile chipului.

”Omul sfârșește prin a fi ceea ce ar vrea să fie”

scria Charles Baudelaire în lucrarea *Pictorul vieții moderne și alte curiozități**

Viktor Vasnetsov, *Frog Tsarevna*, 1918

Surse: https://en.wikipedia.org/wiki/Romantic_nationalism#/media/File:Vasnetsov_Frog_Princess.jpg (accesat 13 aprilie 2021)

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Boucher - François, *20.000 years of fashion. The history of costume and personal adornment*, Harry N. Abrams, INC.

Publishers, New York, 1967

Bonte-Izard – Pierre Bonte, Michel Izard, *Dicționar de etnologie și antropologie*, ed. Polirom, Iași, 1999

CARAGEA 1999 – Cecilia, *Istoria vestimentației europene*, Ed. Teora, București, 1999

CARLYLE 1998 – Thomas, *Filosofia vestimentației*, ed. Institutul European Iași, Iași, 1998

COMȘA 1995- Eugen, *Figurinele antropomorfe din epoca neolitică pe teritoriul României*, București, 1995

DUMITRESCU 1974 – *Arta preistorică pe teritoriul României*, București, 1974

GENNEP 1996- Arnold von, *Ritualurile de trecere*, Ed. Polirom, Iași, 1996

Grau - François-Marie, *Istoria costumului*, Ed. Meridiane, București, 2002;

GOURHAN 1983 – André Leroi, *Gestul și cuvântul*, București, ed. Meridiane, București, II, 1983

HOREDTE 1970 – Kurt, *Istoria comunei primitive*, București, 1970

NANU 1976 – Adina, *Artă. Stil. Costum*, București, 1976

<https://www.scribd.com/document/356015288/3-Fashion-Design-Basics-Eng-Oct-2011>

<https://www.scribd.com/doc/30119069/Designul-si-estetica-vestimentatiei-cap-11>

<https://www.scribd.com/doc/37546377/limbajul-vestimentar>

[https://www.academia.edu/18504259/Global Textile Encounters](https://www.academia.edu/18504259/Global_Textile_Encounters)

PROPUNERE DE ACTIVITATE/ EXERCITIU

Filmele de epocă pot fi o sursă de istorie a costumelor de diferite civilizații și vârste.

Filme premiate precum Ben Hur, Cleopatra, Gladiator, Troia, Gandhi etc. pot asigura referințe vizuale interesante la îmbrăcămintele civilă și de război.

Cum putem proceda?

1. Trainer-ul poate selecta orice film care a câștigat premii pentru Cel mai bun costum pentru vizionarea și discuție ulterioară la clasă.
2. Costumele / uniforme / armurile și accesoriile din film pot fi corelate cu informațiile textuale din acest modul
3. Costumele din film ne ajută să înțelegem mai bine evoluția îmbrăcăminții?

Această activitate permite cursanților să relaționeze informații textuale din prezentate cu costume reale în filmele selectate pentru exercițiu.

PROPUNERE DE ACTIVITATE/ EXERCITIU

Au fost unii designeri care au adus o contribuție semnificativă la modă în timpul sau între cele două războaie mondiale.

Inovațiile lor de design au avut un efect pe scară largă felul în care îmbrăcămintea era percepută de societate

1. Selectați orice designer din perioada dinainte, din timpul sau dintre cele două războaie mondiale
2. Găsiți imagini cu desenele sale din cărți de referință sau de pe internet
3. Lipiți imaginile într-un caiet de exerciții care le raportează la informațiile textuale din acest document capitol
4. Mai există astăzi eticheta/ simbolul/ creația? Dacă da, cine este Designerul acum?

Această activitate le va permite elevilor să înțeleagă rolul creativ și semnificativ realizările designerilor de modă de la începutul secolului XX și modul cum evoluat în timp simbolurile/ etichetele.

PROPUNERE DE ACTIVITATE/ EXERCITIU

Conform informațiilor acumulate realizează un semn de carte dintr-un material textil la alegere.
Tot procesul tehnologic va fi documentat și înregistrat într-un portofoliu.